

Zobārsti pieņem
tikai akūtus
pacientus.

→ 3. lpp.

COVID-19

→ Analīzes pieņem arī Kuldīgā.
4. lpp.

→ Kā cilvēki uzmanās Turlavas
pusē? 6. lpp.

→ Sākusies nekontrolējama
slimības izplatība. 4. lpp.

**Katrs tiek aicināts savus
paradumus pārskatīt un
ikdienas gaitas apzināti mainīt.**

→ Ģirta Jankovska stāsts par
pašizolāciju. 5. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 25
(11 556)

Piektdiena, 2020. gada 27. marts

Uztver mierīgi, rīkojas bez stresa

„Šī situācija, kurā strādājam un mācāmies no mājām, visiem liek daudz ko iemācīties un aizdomāties par savu dzīves ritmu un vērtībām,” uzskata kuldīdzniece Evita Pētersone. „Galvenais ir saglabāt mieru. Pēkšņi mums iedots vairāk laika, ko varam pavadīt mājās: lasīt, atcerēties par saviem talantiem, veltīt laiku bērniem. Tas jāizmanto.”

Evita ir skolotāja Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā, māca ekonomiku, darba tiesības, tūrisma likumdošanu. Vecākais dēls Ralfs mācās Saldus tehnikumā, Valts Arvīds – Kuldīgas Centra vidusskolas 5. klasē, bet Ieva Magdalēna apmeklē pirmsskolas izglītības iestādi *Ābelīte*. Meitiņai ikdienu ritot kā parasti mājās – viņa zīmē, spēlējas, lasa, raksta. Nākamgad jāsāk skolas gaitas, un viņa esot tam gatava. Valts Arvīds atzīst, ka mācīties attālināti ir interesanti. No rīta ieiet e-klasē, paskatās, kas dienas laikā darāms, un tad kārtību saliek pa savam prātam. Tā esot šādas mācīšanās patīkamā puse, bet nepatīkamā – pietrūkstot tiešās saziņas ar draugiem un volejbola treniņu. Ilgi tā mācīties viņš negribētu arī tādēļ, ka dažos mācību priekšmetos bez skolotājas vielu apgūt grūti, piemēram, latviešu valodā teikumu konstrukcijas un pieturzīmju lietošanu.

Evita stāsta, ka bērni ir patstāvīgi, ar mācībām tiek galā labi, jo viņas uzdevums esot tikai atgādināt, lai pieķeras darbam. Tad lieta rit gludi. Arī tehnikuma audzēkņi jauno darba stilu apguvuši. „Pirmajā nedēļā visi mācāmies iekļauties jaunos rāmjos. Svarīgi to uztvert viegli, bez satraukuma. Tā kā esmu abās attālinātās mācīšanās laukuma pusēs, tad kā skolotāja saprotu tos kolēģus, kuri uzdod darbus maniem bērniem. Kā mamma saprotu, ka visi bērni ar visu, iespējams, paši netiek galā. Vecākiem jāiesaistās. Man palaimējies, ka pieaugušais dēls ir mājās un jaunākos varu atstāt ar viņu, uz pāris stundām aiziet uz tehnikumu, lai padarītu tur darāmo. Tāda mācīšanās mūsu mājās norit mierīgi. Ārkārtas situācijā šādi mācīties var. Ja man prasītu, vai es tā vēlētos ilgi, atbilde būtu *nē*. Cilvēkiem vajadzīga tiešā komunikācija. Tā ir milzīga vērtība, ko sākam apzināties.”

Jolanta Hercenberga
Alberta Dintera foto

Kuldīgas tehnikuma skolotāja Evita Pētersone, 5. klases skolnieks Valts Arvīds un bērnudārza audzēkne Ieva Magdalēna žurnālistei Jolantai Hercenbergai tiešsaistē stāsta, kā mājās mācās un strādā attālināti.

FOTOKONKURSS *Mans mājdzīvnieks*

Kurzemnieks atkal rīko konkursu.
Noteikumi: līdz 30. martam
e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv
sūtiet savu mājdzīvnieka fotogrāfiju
ar nelielu aprakstu!
Lūdzu, miniet attēla autoru!

Balsošana par labāko fotogrāfiju notiks *Kurzemnieka*
feisbuka lapā, savu favorītu izvēlēties arī redakcija.
Uzvarētājiem būs balviņas.

Pāreja uz vasaras laiku – 29. martā

Latvijā pāreja uz vasaras laiku notiks 29. mar-
tā 3.00 (naktī no sestdienas uz svētdienu),
pulksteņa rādītājus pagriežot vienu stundu
uz priekšu.

Pāreja no vasaras laika atpakaļ notiks 25. ok-
tobrī. Tā kā Eiropas Savienības līmenī vienots
redzējums par jauniem nosacījumiem laika mai-
ņai divas reizes gadā nav vēl panākts, ir spēkā
iepriekš apstiprinātā kārtība.

Otrdien, 31. martā:

- Kas notiek ar mazajiem
uzņēmumiem.
- Siltumnīcās puķes jau zied.
- Sarunā ķīmiķe Jana Simanovska.
- Darina lielformāta ziedus.
- Pielikums
3K: Kas
kultūrā
Kurzemē.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Dezinfekcijas līdzeklis jāizvēlas rūpīgi

Jolanta Hercenberga

Pēdējās pāris nedēļās visā pasaulē strauji mainījies ne tikai cilvēku dienu ritms, bet arī dažādu preču vērtība. Degviela kļuvusi lētāka, tualetes papīrs – ja ne dārgāks, tad vērtīgāks noteikti. Kā esmu redzējusi sociālajos tīklos, pāris ruļļu dēļ cilvēki ir gatavi mesties ne tikai mutvārdu, bet pat fiziskā cīņā.

Dažādas higiēnas preces, tostarp dezinfekcijas līdzekļi, ir viena no pieprasītākajām precēm kā metropolēs, tā lauku ciematos. Arī Kuldīgā. Aptiekās un veikalos to nav vai arī pēc preču piegādes ir tikai īsu brīdi. Laimīgs tas, kuram izdevies ietrāpīties mirklī, kad to izliek un var iegādāties.

Pandēmijas laikā dezinfekcijas līdzekļi caur vērtēšanas sietu bieži vien tik smalki vairs netiek vērtīti. Bet velti.

Biju aculieciniece veikalā *Drogas* Kuldīgā, kad tika iznesta kaste ar roku dezinfekcijas līdzekļiem. Kad gāju no veikala ārā, savējo jau iegādājusies, kastē bija atlikusi vairs tikai puse produkcijas. Otrā – pie kases rindā stāvošajiem rokās.

Ikdienīšā situācijā visās preču grupās ir diezgan liela konkurence. Ja vēlamies šampūnu, pulveri, zobu pastu vai ko citu, tad izpētām plašo klāstu, izvērtējam cenas atbilstību un izlemjam, ko iegādāties. Pandēmijas laikā dezinfekcijas līdzekļi caur vērtēšanas sietu bieži vien tik smalki vairs netiek vērtīti.

Bet velti. Ir tomēr vērts paskatīties, kas iekšā tajā trauciņā, uz kura citu vārdu starpā rakstīts arī *dezinficējošs*. Lai negadītos kā mani paziņai, kura, pārnākot mājās

ar vienā Kuldīgas aptiekā ieteikto un iegādāto roku dezinfekcijas līdzekli, saprata, ka nopirkusi krēmu, kura sastāvā bez E vitamīna un D pantenola ir arī alkohols. Cik daudz? Nav zināms. Izpētīju iepakojumu, bet daudzuma proporcijas nav norādītas nevienai sastāvdaļai. Tik vien, ka tas domāts rūpīgai ādas kopšanai – palīdz uzturēt mitrumu un baro. Arī uzlabo vielmaiņu un novērš ādas novecošanos.

Cik zinu, tad dezinfekcijas līdzeklī jābūt ap 70% spirta, lai tas iznīcinātu mikrobus. Man radās aizdomas, ka diezin vai paziņas iegādātajā tas ir tādā daudzumā. Pajautāju aptiekā strādājošai sievietei, kura apstiprināja, ka domāju pareizi. Apstiprināja arī to, ka nevar zināt, cik liela ir spirta koncentrācija konkrētajā roku gēlā. Bet citu dezinfekcijas līdzekļu aptiekā pagaidām neesot, un arī šie, ko piegādājis kāda neliela firma, regulāri tiek izpirkti, atkal atvesti, atkal izpirkti. Bažīgu dara fakts: ja nu šis dezinfekcijas līdzeklis bacīlus neiznīcina, tad cilvēks, to lietojot, maldīgi domā, ka sevi pasargā.

Gana problēmu jau rodas to neapzinīgo dēļ, kuri bijuši ārvalstīs vai saskarē ar kādu, kuram vīruss konstatēts, bet pašizolēšanos apzināti neievēro. Nevajadzētu sarežģītumus vēl radīt, maldinot apzinīgos, kuri cenšas sevi pasargāt. Būtu godīgi, ja tirgotājs brīdinātu, ka meklētā dezinfekcijas līdzekļa nav, bet ir pieejams tāds, kurā alkohola daudzums nav zināms.

Mūsu visu interesēs ir rūpēties par sevi un apkārtējiem. Izmantot dezinfekcijas līdzekļus, bieži mazgāt rokas, pēc iespējas mazāk satīties ar citiem un darīt visu, lai no šīs lielķezas, ko sauc par pandēmiju, ātrāk izkļūtu.

Daiga Bitiniece

DIVI PAR VIENU

Kā Covid-19 pandēmijas laikā klājas citās valstīs, ko ļaudis jūt un domā, to *Kurzemnieks* turpina jautāt mums pazīstamiem cilvēkiem, kuri tur dzīvo vai strādā.

NETIC DAUDZI, PAT PREZIDENTS

1. Ana Beatrise da Kosta Moreira, dzīvo Brazīlijā, strādā izdevniecībā, 90. gados mācījusies V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā:

– Es dzīvoju Sanpaulu, Covid-19 epidēmijas epicentrā. Mūsu pirmais koronavīrusa gadījums tika apstiprināts 25. februārī, vienu nedēļu pirms jums Latvijā (mums 2. martā – red.). Toreiz gandrīz visi mani pazīstamie domāja, ka korona ir „vienkārši vēl viens gripas vīrusa variants”. Klausoties to, es vienmēr atbildēju, ka problēma nav tur, bet faktā, ka mums nav tik daudz slimnīcas gultu, lai visus slimos izārstētu. Pat tad, ja es daudz ko biju lasījusi par Ķīnu, Koreju un Itāliju, tik un tā nevarēju iedomāties, ka krīze būs klāt tik ātri un nopietni. Tieši kā tas vilnis, kas tuvojas. 19. martā mums bija ap 700 gadījumu valstī, 20. martā ir vairāk par 1000. Ap 300 pozitīvu vienā dienā!

Mums ir 27 štati, un katrs taīsa savus kontroles pasākumus. Brāļadēls, kurš dzīvoja pie manis, jo šeit mācījās universitātē, brauca atpakaļ uz savas ģimenes pilsētu trīs dienas pirms tam, kad štata robežas tika slēgtas. Tikai pagājušonedēļ sāka slēgt skolas. Valsts centrālā valdība nav saņēmusies nekādus noteikumus uzspiest. Prezidents Žairs Bolsonaru, kas nesen atbrauca

no ASV, kur 23 cilvēki no viņa apkalpes noķēra koronavīrusu, teica, ka tā esot „vienkārša gripa”, un pats uz ielas atbalstītājiem spieda rokas, uzņēma selfijus (viņam tika ieteikta pašizolācija)! Kā ļaudis var respektēt krīzi, ja pats prezidents uz to neskatās nopietni?

Veselības profesionāļi jau smagi strādā, bet mūsu atbilde pagaidām ir individuāla. Tie, kuriem ir iespēja, strādā no mājām. Bet mums ir ļoti nevienlīdzīga valsts, un nabagākajiem būs grūtāk sevi pasargāt. Mēs šeit arī neievērojam visus aizdomīgos gadījumus. Testi tiek ņemti tikai tiem, kuri patiešām slimi, jo visiem nepietiek un tas ir Veselības ministrijas lēmums.

Es jau vairākas dienas strādāju no mājām, bet vēl nesen pusdienoju restorānā. Tagad ar draugu Fernando sāksim ēst tikai mājās. Maniem vecākiem ir 77 un 78 gadi, un viņi sēž mājās. Tēvs vēl iet līdz dzīvojamās ēkas ieejai paņemt ikdienas laikrakstu.

Mums pagaidām nav nekādu likumu, kas neļauj cilvēkiem iet laukā. Sanpaulu štata veikali, kas nepārdod pārtiku un zāles, nav vaļā, citos štatos varbūt ir citādi. Bet prezidents nupat pateica, ka tie pasākumi, ko daudzi štati ievieša, ir ekonomikai kaitīgi...

IEROBEŽOJUMI IR, CILVĒKI TOS IEVĒRO

2. Jānis Lubiņš, kuldīdnieks, dzīvo no strādā Briselē:

– Īsā laikā gan mana, gan daudzu citu cilvēku ikdiena ir mainījusies diezgan ievērojami. Jau nedēļu strādāju attālināti; pēdējoreiz to laikam darīju 2003.gadā, kad vēl kā students pa vakariem strādāju no mājām. Skolas ir slēgtas, tāpēc arī bērni dienas pavada mājās. Īsā laikā nācies rast dažādus risinājumus, kā organizēt ikdienu, lai labāk pielāgotos situācijai.

22. marta rītā Beļģijā apstiprināti 2815 saslimšanas un 67 nāves gadījumi. Jāatzīst gan, ka Beļģija tiek kritizēta par to, ka veic maz testu, tāpēc ir aizdomas, ka patiesais inficēto skaits ir krietni lielāks. Parasti Briselei pāri lido diezgan daudz lidmašīnu, taču tagad iestājies gandrīz absolūts klusums. Sabiedriskais transports kursē, taču gandrīz tukšs. Tāpat kā daudzviet Eiropā uz ielām ir vairāk cilvēku maskās un vienreizlietojamās cimdos.

No 18. marta 12.00 Beļģijā ir spēkā ievērojami pārvietošanās, tirdzniecības, pulcēšanās ierobežojumi. Restorāni, bāri, izklaides un sporta klubi, iepirkšanās centri un dažādu preču veikali (sporta, apģērba u.tml.) ir slēgti. Par laimi, ir atļauts – pat rekomendēts! – doties ārā skriet, braukt ar divriteni vai pastaigāties, taču tikai tad, ja to dara kopā ar tiem, ar kuriem ikdienā dzīvo zem viena jumta, kā arī netālu no dzīvesvietas. Kopā pastaigāties var arī divi draugi – ievērojot 1,5 m distanci. Nav atļauts, piemēram, iesēsties auto un aizbraukt pastaigāties uz dabas parku vai gar jūru. Dažas lielas pārtikas veikalu ķēdes ie-

viesuša īpašās iepirkšanās stundas senioriem, veikalos vienlaikus drīkst atrasties noteikts cilvēku skaits, jāievēro sociālā distancēšanās. Manuprāt, cilvēki šos ierobežojumus ievēro diezgan precīzi.

Zināma nervozitāte bija novērojama tad, kad Beļģijas valdība izziņoja ierobežojumus: pie veikaliem veidojās lielas rindas, cilvēki pastiprināti izpirka makaronus, rīsus, tualetes papīru, ūdeni, ziepes. Bet šī situācija turpinājās neilgi: tagad veikalu plaukti ir diezgan pilni, lai arī dažos joprojām var būt grūti nopirkt dažas preces – tualetes papīru, miltus. Taču es vairs neesmu novērojis, ka cilvēki speciāli veidotu uzkrājumus, drīzāk pērk tikai to, kas nepieciešams.

Arī Beļģijā, tāpat kā citviet Eiropā, noteiktā laikā vakaros cilvēki iziet uz balkoniem, terasēm, atver logus un aplaudē tiem, kuri strādā vissmagāk: policistiem, medikumiem, lielveikalu darbiniekiem.

Ar draugiem, kolēģiem, kā arī ģimenes locekļiem Latvijā kontaktus uzturam, regulāri sazvanoties vai sarakstoties. Briselē ir ļoti daudz ārvalstnieku, kuri šeit ir darba dēļ. Grūti tiem, kas dzīvo vieni, kam ir maz draugu un paziņu. Tāpat zinu, ka ļoti smagi te ir itāļu draugiem un kolēģiem, īpaši tiem, kuri nāk no Itālijas ziemeļu reģiona un kuriem tur ir ģimene.

Kopumā sabiedrībā ir ļoti spēcīgs akcents uz solidaritāti – ka viss, kas jāievēro, jādara ne tikai pašu dēļ, bet vispirms jau neaizsargātāko dēļ. Virtuālajā vidē un darbavietās veidojas solidaritātes kustības, kuru mērķis ir palīdzēt tiem, kam tas nepieciešams visvairāk.

MANUPRĀT

Visu cieņu!

Sabiedrības noskaņojumu īpaši var just sociālajos tīklos. Un jāsaka, ka tviterī (vismaz manā tviterburbulī) dominē uzmundrinoša, vienam otru un mediķus, valdību atbalstoša atmosfēra. Piemēram, dzejniece Liāna Langa, kuras kritiskais skats uz valsts norisēm ir vispārzināms, šonedēļ ierakstījusi: „Triešcentposms pāriet uz apmācībām e-klasē, attālināti vada valsti, izgudro un saražo unikālus sejas aizsegus, reflektē e-kultūras vietnēs, pārkārto ražošanu, dibina un vada pašpalīdzības kustības, repatriē tautiešus... Mana mirkļbirka #GeniālāLatvija.” Savukārt filozofe un pētniece Una Bergmane atzīst: „(..) es neizsakāmi lepojos ar Latvijas valsti, kura ir ieguldījusi milzīgu darbu, lai dabūtu mājās savus pilsoņus. Liels, liels paldies visiem vēstniecību darbiniekiem!” Tiesa, apsteidzot tvītētājus, arī turpina – viņa zinot, ka pie šī tvīta tūdaļ parādīsies *paši vainīgi, kāpēc brauca*. „Taču stāsts nav tikai par neapdomīgiem tūristiem, bet arī par studentiem, īstermiņa līgumstrādniekiem, cilvēkiem, kuri steigšus uz LV rūpēties par vecvecākiem krīzes laikā. Un arī neapdomīgais tūrists ir Latvijas pilsonis.”

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnāliste: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spulencie@kurzemnieks.lv;
Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.
Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.
Maketētāja: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,
Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.
Reklāmas nodāja – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa „Mūkusala”* Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.
Metiens – 3108.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Strādā ierasti,
tomēr spriedze ir

Jeļena Mjasņikova, epidemioloģe, Kuldīgas slimnīcas infekcijas kontroles komandas vadītāja:

– Manā praksē līdzīgas situācijas nav bijis. Jā, mūsu mediķi bija izspēlējuši spēles, gatavojoties tam, ka var atbraukt kāds no Eholas vīrusa skartajām teritorijām. Tā bija tikai teorija, kurā izspēlējām situācijas, arī atsvaidzinājām zināšanas. Kā tagad viss notiks, ļoti grūti paredzēt, īpaši tāpēc, ka vīruss mainās. Domāju, ka ne līdz Jāņiem, ne līdz rudenim galā vēl netiksim un mūs sagaidīs vēl stingrāki ierobežojumi. Katram jābūt sirdsapziņai un atbildībai pret sabiedrību.

Neko citu, ko skandina televīzijā un sociālajos tīklos, tagad sabiedrībai ieteikt nevaru. Jāpaliek mājās, un bez vajadzības uz ārstniecības iestādi nav jānāk. Par hroniskām kaitēm var konsultēties ar ģimenes ārstu pa tālruni. Ja stāvoklis pasliktinās un ģimenes ārsts to nosaka, tad, protams, jāiet slimnīcā. Bet to izvērtē ģimenes ārsts, un uz ņemšanas nodaļu uzreiz skriet nevajag. Ja ir akūta saslimšana vai trauma, tad gan citur nekur – uz slimnīcas ņemšanas nodaļu, bet pirms tam jāizvērtē, vai cilvēks nav riska grupā: bijis ārzemēs, kontaktā ar atbraukušo. Tad jāzvana uz 113 vai 8303, kur ņem analīzes. Ja saslimšana ir viegla un cilvēks ar slimnieku bijis kontaktā, ģimenes ārsts pat ir tiesīgs, Covid-19 analīzes

neņemot, noteikt to klīniski. Šim cilvēkam jāizolējas pašam.

Mediķi strādā ierastā režīmā, bet ar lielāku spriedzi – arī emocionālo. Viņiem izstrādāti algoritmi, kuros gadījumos vajadzīga nopietnāka aizsardzība. Visiem, kuri ienāk ārstniecības iestādēs, piedāvā uzvilkt masku, kas domāta tam, lai no izelpotajām mikrodaļiņām aizsargātu mediķus.

Positīvi vērtēju valdības solītās piemaksas tiem mediķiem, kuri tieši strādā ar vīrusa skartajiem. Šie speciālisti pakļauti daudz lielākam riskam. Īpaši neatliekamās medicīniskās palīdzības darbinieki. Respiratoros un aizsargkostīmos viņi brauc tikai tad, kad ir riska kontingents. Uz pārējiem izsaukumiem – tikai ar masku.

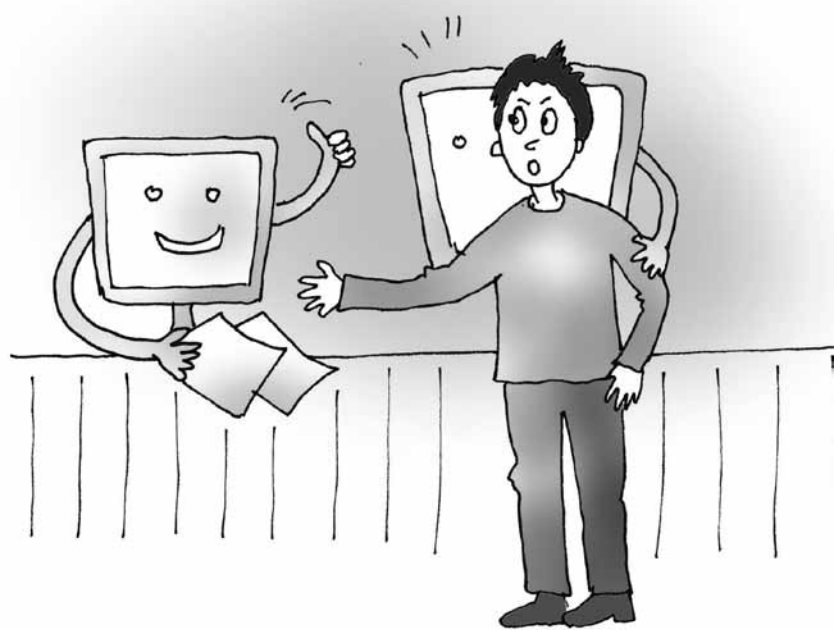
Cik mediķu ir, tik ir. Samazinoties ambulatorajiem pakalpojumiem, speciālisti nedaudz atbrīvojas, un viņus var iesaistīt. Ja vīrusa pozitīvi slimnieki būs jāārstē ne tikai tagad noteiktajās slimnīcās vien, būs jādomā. Kuldīgā ārkārtējā situācijā varam pārprofilēties, bet pagaidām aizdomīgus pacientus pārsūtām uz Liepāju un Ventpili. Te neārstējam. Līdz šai dienai smagi slimi pacienti no Kuldīgas nav bijuši jāšūta. Arī skaits nav liels – katru dienu tādu nav.

CILVĒKI BIEŽI PRASA, KAS IR PAŠIZOLĀCIJA,
KAS – KARANTĪNA.

Faktiski tas ir viens un tas pats, bet karantīna ir stingrāka. Tajā cilvēks ar apstiprinātu infekciju paliek mājās un nesaskaras arī ar ģimenes locekļiem. Ja ir tikai aizdomas, tad ir 14 dienu pašizolācija. Tāds cilvēks viens pats drīkst iziet savā dārzā, aizbraukt uz mežu.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Datora ātrums aug. Šibrīža datori skaita ātrāk nekā pērtiķa smadzenes, šogad skaitīs ātrāk nekā cilvēka smadzenes, un nākamajā gadā kvantu datori varēs problēmas atrisināt dažu minūšu laikā. Tā ir nākotne. Cilvēki zaudēs darbu. Amerikā pārdevēju, sekretāru, kasieru un grāmatvežu darbu jau izpilda ierīces,” saka finanšu eksperts un uzņēmējs Artūrs Geisari.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā ārkārtējā situācija ietekmē zobārstniecību?

Gundega Rucka, Kuldīgas MB zobārstniecības (Smilšu ielā 12) valdes locekle: – Līdz ar Veselības ministrijas rīkojumu palīdzam tikai akūtos gadījumos. Mūs var sazvānīt pa tālruni 29608051. Līdz rīkojumam pastiprinātā piesardzībā pieņemām arī tos pacientus, kuriem bija iesākti darbi. Piesardzīgi esam – visi ārsti nestrādā vienā maiņā, lai visi nebūtu tikušies, ja nu kas. Materiāli šobrīd nopērkami par neadekvātu cenu. No firmām, kuras mums piegādāja parasti, esam paņēmuši to, kas tām bija. Ja atnāk kāda krava ar jaunām precēm, tad arī tām cena ir lielāka, jo ražotājs to esot pacēlis, bet internetā citas piedāvā ļoti dārgi. Par respiratoru, kas ir vienreizējs un pat īsti neatbilst standartiem, prasa pat 20 eiro. Parasti tādi maksā ap 90 centiem. Maskas, ko izmanto ķirurģijā, parasti maksā ap trīs eiro par kastīti, bet šobrīd par to prasa pat 50 eiro. Arī cimdus, ko ārsti obligāti maina pēc katra pacienta, drīz nevarēs dabūt.

Egita Feldmane, zobārstes asistente Kuldīgā (Ventpils ielā 12): – Tiem, kuriem ir pieraksts, atsakām uz nenoteiktu laiku, bet akūtos pacientus pieņemam katru darbdienu no 8.00 līdz 12.00. Tālrunis uzzinām ir 63350410. Vienu dienu pieņem daktere Krasta, otru – daktere Līce. Nevaram prognozēt, kā situācija risināsies, tādēļ esam pārtraukuši pierakstīt cilvēkus rindā. Kad situācija normalizēsies, sāksim to atkal darīt. Cilvēki ir piesardzīgi – daudzi paša zvana un atsaka savu pierakstu. Dezinfekcijas līdzekļi un instrumenti mums ir iepirkti pietiekami. Piesardzību ievērojam, cilvēkus aptaujājam, vai nav bijuši saskarē ar kādu, kurš bijis ārzemēs vai ir ar vīrusa simptomiem. Godīgi sakot, jāuzticas cilvēku godaprātām. Mums ir hlorheksadīns, un pirms zobu labošanas lūdzam cilvēku ar to izskalot muti, lai dezinficētu.

Andis Paeglītis, Latvijas Zobārstniecības asociācijas prezidents: – Ir pieņemts lēmums, ka zobārstniecība šajā laikā pakalpojumus sniegs tikai akūtos gadījumos. Jāsaprot, ka situācija nav parasta. Ir pandēmija. Tas ir tāds

kā kara stāvoklis. Jāsaprot, kas tagad ir akūtā palīdzība: sāpes vai dzīvībai bīstama situācija. Jebkurā gadījumā jāredz, cik bojāts ir zobs. Iespējams, jārauj ārā, jālabo, vai arī var iztikt ar pretsāpju zāļu izrakstīšanu. Cilvēkam arī pašam jāizvērtē, cik būtiski ir pandēmijas laikā iet pie zobārsta. Ja ir sāpošs zobs, piepampis, tad, protams, zobārsts palīdzēs, bet, ja ir tikai akūta situācija, tad jāizlemj – ārstēt vai iztikt ar pretsāpju līdzekļiem. Ne tikai zobārstam, bet jebkuram cilvēkam ir bīstami iet uz ielas, braukt ar sabiedrisko transportu, gaidīt pie zobārsta kopā ar citiem. Cilvēkam, sazinoties ar ārstu, tas jāizlemj. Ar tiem, kuri izolējas, ir sarežģīti. Man bijuši divi tādi gadījumi, abos ieteikts lietot pretsāpju zāles. Kad beidzas 14 dienas, tad var domāt tālāk.

Asociācijā esam apsprieduši, ka zobārstniecībā trūkst darba materiālu. Ar dažām firmām sazinājos. Respiratori ir ne tikai mūsu, bet visas Eiropas problēma. Vācieši tos ražo un no valsts ārā nedod, lai spētu nodrošināt sevi. Respiratorus dabūt nevar – pielāgo kaut kādus krāsotājus, bet tas nav sevišķi nopietni. Tāda problēma ir, un Veselības ministrija pie tā strādā. Prieks, ka dezinfekcijas līdzekļus ražo Latvijā: *Latvijas balzamā*, Dobelē. Liepājā *Lauma* ražo maskas. Viena firma sāka ražot tādas kā ekrānus, ko likt priekšā sejai. Daudzi zobārsti jau tos izmanto. Prieks, ka vietējās firmas spēj ātri reaģēt. Pat par elpināšanas aparātiem domā. Tas, ka šīs preces kļūst dārgākas, ir fakts.

Lāsma Jansone, māsiņa Strazdiņas I. zobārstniecības privātp praksē Skrundā (Kuldīgas ielā 2): – Pirms nākšanas pie mums jāzvana pa tālr. 63331581, situācijas risinām individuāli. Vienkāršā valodā sakot, ņemam pacientus tad, ja vajag izraut zobu. Visus akūtos gadījumus arī neņemam, bet situācijas ir dažādas. Ja zobam uzlikta zāles, tad jālemj, kā darīt. Strādājam pirmdienās, otrdienās, ceturtdienās un piektdienās, bet situācija atkarībā no valsts notiekošā var būt mainīga. Materiālu, higiēnas preču ir pietiekami – mums vienmēr bijušas rezerves.

Jolanta Hercenberga

IEPRIECA

Padomā arī
par citiem

Paldies labajam cilvēkam, kurš Kuldīgā izveidojis akmeņu taciņu! Tagad no Planīcas ielas puses pāri pļavām uz Kalna kapiem var nokļūt sausām kājām.

Lailas Liepiņas
foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Autovadītāju sodiem pozitīvs rekords

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

19. marts. Tas sākas ar ziņojumu, ka pie veikala *Drogas* sētas pusē sienu stutē iereibis vīrietis. Palūdzam to pamest. Vīrietis paklausa. Zvana par mums jau labi zināmo personu, kurai bija uzrakstīti 106 administratīvie protokoli par alkohola lietošanu sabiedriskā vietā. Šoreiz viņš ugunsdzirzuru lieto Dzintaru ielas daudzstāvu nama kāpņu telpā. Par to viņam kārtējais protokols. Kuldīgas primārās veselības aprūpes centrā atrodas iereibis vīrietis. Kā izrādās, tas pats, kurš rīta pusē stutēja sienu pie *Drogām*. Tad ekipāžai nākas doties uz bijušā *Vulkāna* teritoriju, jo trīs jaunieši sit stikla pudeles un rupji lamājas. Pamanījuši trafareto auto, viņi ņem kājas pār pleciem, bet divi ir piefiksēti un vārds, uzvārds zināms.

20. marts. Pienāk signāls, ka Ķelšu un Sūru ielas krustojuma malā no elektrības staba rēgojas kaili vadi. Informācija nodota par elektropiegādi atbildīgajiem. Kāda sieviete vēlas biežāk policiju redzēt patrolējam pansionāta *Venta* apkaimē. Blakus atrodas pamesta ēka, un tajā nereti pulcējas jaunieši, kuru izdarības ne vienmēr ir likumīgas. Dienas vidū atkal signāls par Dzintaru ielas daudzstāvu namu, ka kāpņu telpā gul piedzēries vīrietis. Konstatējam, ka viņam pārsista galva, tiek izsaukti mediķi. Tad braucam uz pastu, jo arī tur atrodas piedzēries vīrietis. Tam ir jau ap 60 protokolu par alkohola lietošanu. Šonedēļ viņš mūsu rokās nonāk vairākas reizes. Šajā dienā alkoholu lietotājus sastopam vēl un vēl.

21. marts. Sūdzība par vīrieti, kurš pārlietu salietojies alkoholu un Sūru ielas malā sēž tā, ka kājas ir uz braucamās daļas. Savācam, izrakstām protokolu. Atkal krustojas mūsu un 60 protokolu īpašnieka ceļi.

22. marts. Pieminēšanas vērts ir viens notikums. Proti, pēc 23.00 mums ziņo, ka Gaismas ielā skan skaļa mūzika. Aizbraucam, pabrīdinām, bet pēc stundas jau atkal nākas braukt – mācības nav.

23. marts. Zvana sieviete, kura sūdzas, ka vīrs jau krienu laiku braukā apkārt, lieto alkoholu, tur var saķert kādu nelabu slimību, bet kaut kad jau atgriezies mājās. Grib, lai mēs viņu savācot. Bet šoreiz palīdzēt nekādi nevarēsim. Šī ir arī diena, kad nedēļas laikā uzrakstīts vienīgais protokols par nepareizu auto novietošanu. Tad zvans no slimnīcas par sievieti, kura sniegusi nepatiesu informāciju par saslimšanu ar Covid-19. Pretī slimnīcai jaunieši laužot vaļā neapdzīvotas mājas logu, bet zvana laikā jau mūkot prom. Konstatējam, ka atlausti loģiem priekšā pienaglotie dēļi.

24. marts. Ir otrdiena, un pienāk signāls, ka pie *Ventas* atrodas maksšķerņieki. Otrdienas noteiktas kā zivju saudzējamās dienas, copmaņi no upes tiek aizraidīti. Nodrošinām kārtību vietā, kur ugunsdzēsēji dzēs kārtējo Kuldīgā degošo auto.

25. marts. Agrā rītā palīdzam sievietei gados, kura izgājusi no mājas un netiek atpakaļ, jo durvis aizcirtušās. Pie *Ventas* atkārtoti pārbaudām maksšķerēšanas noteikumu ievērošanu – viss kārtībā. No autoostas zvana, ka no autobusa, kas pienācis no Rīgas, nevar izkāpt piedzēries vīrietis. Tā kā transports atbraucis no galvaspilsētas, mūsu darbinieki dodas iekšā, uzvelkot cimds un sejas maskas. Vīrietis tiek izvests.

Kopš 17. marta esam saņēmuši 49 signālus par pašizolācijas neievērošanu, 15 gadījumos dzīvesvietas apskatītas klātienē.

Alberts Dinters

Analīzes pieņem arī Kuldīgas novadā

Arī Kuldīgas novadā nu var nodot valsts apmaksātas Covid-19 analīzes, informē Nacionālais veselības dienests (NVD).

E.Gulbja laboratorijas speciālisti tās pieņem vizītēs pie slimniekiem mājās. Bet no pirmdienas pēc stingra pieraksta varēs doties arī uz Centrālās laboratorijas pieņemšanas punktu, un tas atradīsies A.Grundmaņa stadiona teritorijā.

Valsts par Covid-19 analīzēm maksā tiem, kuriem ir simptomi un kuri pirms simptomu parādīšanās 14 dienu laikā bijuši ārzemēs vai ciešā kontaktā ar Covid-19 slimnieku (cilvēkiem, kurus Slimību profilakses un kontroles centrs atzinis par kontaktpersonām). Tiem, kuri neatbilst kritērijiem, abās laboratorijās analīzes pēc pieraksta var nodot par maksu. Testa cena ir 80,40 eiro. Pozitīva rezultāta gadījumā nauda tiek atdota.

ATVER VISĀ LATVIJĀ

SIA *Centrālā laboratorija* valdes priekšsēde Stella Lapiņa 26. marta pusdienlaikā skaidro: „Līdz šim mums bija ļoti daudz

izbraukumu pie pacientiem uz mājām. Tas bija neefektīvi, diezgan dārgi, turklāt veidojās garas rindas. Braucot lielus attālumus, dažreiz nevarējām apkalpot vairāk par četriem pieciem pacientiem dienā. Tādēļ mums uzdeva veidot punktus visos reģionos. Sākumā pacientus apkalpojām teltīs, bet sapratām, ka tā nav laba doma: teltis ir jāapsargā, jālieto dīzeļdegviela, lai būtu silti, nav labs gaiss, grūti sterilizēt. Ir pareizi, ka punkti atrodas nost no centra. Turpā pacientu nedrīkst doties, lai stāvētu rindā! Pieraksts katram būs noteikts. Rakstām pa pieciem cilvēkiem stundā, paredzot arī laiku dezinfekcijai. Pie punkta drīkst piebraukt ne vairāk par divām mašīnām. Pirmais izkāpj, nodod analīzes, iesēžas mašīnā un aizbrauc. Tad nāk nākamais.

Kuldīgai tuvākie punkti jau darbojas Liepājā, Talsos, Tukumā. Nākamie būs Kuldīgā un Ventspilī. Saldū, Skrundā un Alsungā pagaidām nav plānots atvērt, jo Kuldīga ir pietiekami tuvu.”

Inguna Spuleniece

E.GULBJA LABORATORIJA

Lai speciālisti atbrauktu mājās, katru dienu no 8.00 līdz 20.00 var pierakstīties pa tālr. **67801112**.

CENTRĀLĀ LABORATORIJA

■ Kad ir simptomi, jāzvana pa tālr. **8303** katru dienu no 9.00 līdz 18.00. Tad mediķi nodos ziņu laboratorijas speciālistiem, kas vieniesies par ierašanās laiku.

■ Ja cilvēkam ir aizdomas vai vienkārši vēlme pārbaudīties, maksājot pašam, jāzvana uz laboratoriju pa tālr. **20033722**.

Uz analīžu savākšanas punktiem iedzīvotāji drīkst doties tikai pēc pieraksta ar personisko auto.

Visus analīžu nodošanas punktus var redzēt interaktīvajā kartē: <https://lj.mp/2xb6vtY>.

Epidemiologi lūdz uztvert slimību ļoti nopietni

Latvija pāriet no pirmā Covid-19 epidēmijas posma uz otro, jo ir jau konstatēti nekontrolējami saslimšanas gadījumi. Tā Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) epidemiologi paziņoja 25. martā.

Otrais posms iestājas tad, kad koronavīruss izplatās ar neizsekojamu epidemioloģisko saikni

un sabiedrībā inficēšanās risks pieaug. Trešdien konstatēts: Rīgā pieci saslimušie nav varējuši norādīt, ka bijuši ārzemēs vai ka viņiem bijusi saskare ar apstiprinātu saslimušo vai kādu, kurš bijis ārzemēs, līdz ar to epidemioloģiskā ķēde nav nosakāma.

Jāievēro epidemiologu sacītais: izvairīties apmeklēt sabiedriskas

vietas, kurās pulcējas daudz cilvēku, ievērot vismaz 2 m distanci no pārējiem, rūpīgi mazgāt rokas. Tas palīdzēs infekcijas izplatību būtiski ierobežot un novērst strauju saslimstības pieaugumu, līdz ar to pārmērīgu spiedienu uz veselības aprūpi, atgādina SPKC.

Alberts Dinters

Visu par Covid-19 jautā pa tālruni 8345!

Valsts kanceleja kopā ar uzņēmumu *Tet* izveidojusi bezmaksas diennakts tālruni 8345.

Tā uzdevums ir palīdzēt orientēties informācijā par saslimšanu

un saprast, kurā iestādē vērsties pēc palīdzības. Jautājumi tiks pieņemti gan latviešu, gan krievu valodā; galvenais nosacījums – zvanītājam jāatrodas Latvijā.

Ir izveidota vienota mājaslapa www.covid19.gov.lv, kurā apkopotī biežāk uzdotie jautājumi un atbildes.

Kuldīgā atkal nodeg automašīna

Uguns skāris arī degošajai automašīnai blakus esošo māju Ventspils ielā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests otrdien 23.14 saņēmis izsaukumu uz Ventspils ielu Kuldīgā, kur degusi automašīna (6 m²). Pēc nedaudz vairāk nekā stundas ugunsgrēks likvidēts.

Kurzemnieks klātienē pārliecinās, ka *Mercedes* nodedzis pilnībā, tas nav atjaunojams, liesmas skārušas arī ēku, pie kuras braucamais bija novietots, bet pašu auto lietotāju mājās nebija. Ar spēkrata īpašnieci Ingrīdu Bagdonavičieni Kurzemnieks sazinājās telefoniski. Viņa ir pārliecināta, ka notikusi ļaunprātīga dedzināšana, jo brīdī, kad tā sākās, viņas dēls gājis skatīties, kas staigā ēkas gaitenī. Izejot laukā, ieraudzījis, ka zem auto jau izplatījušās liesmas, un licies, ka zem tā

speciāli pamests kaut kas degošs. Atriebību biznesa dēļ viņa izslēdz pilnībā. Viņasprāt, kāds vienkārši gribējis paskatīties, cik ātri sadeg auto. „Uz mana vārda ir vēl viena mašīna,” stāsta I.Bagdonavičiene. „Man jau ir bail Kuldīgā dzīvot, jo es vairs nejūtos droša. Nezinu, vai nākamajā naktī nenodedzinās arī otru mašīnu.”

Valsts policijas Kuldīgas iecirkņa priekšnieks Normunds Aleckis apstiprina, ka par šo faktu ir ierosināta lietvedība. Arī janvārī Kuldīgā nodega kādam vīrietim piederošs spēkrats. Viņš toreiz apgalvoja, ka atriebība tā neesot bijusi un ka sadegušais ir ģimenes vienīgais pārvietošanās līdzeklis.

Kā atklāj N.Aleckis, viena lietvedība par auto dedzināšanu Kul-

dīgā nodota kriminālvajāšanai. Runa ir par pērnā gada augustu, kad netālu no bijušā uzņēmuma *Vulkāns* teritorijas vieglā automašīna dega greizsirdīgas atriebības dēļ. Jāatgādina, ka arī iepriekšējā nedēļā Kuldīgas novada Snēpeles pagasta *Mazsālijās* uguns nopostīja auto, bet pērn Kuldīgā nodedzinātas gan divas automašīnas vienam uzņēmējam, gan Kuldīgas prokuroram un viņa dzīvesbiedrei piederošās.

Kurzemnieks sazinājās ar Valsts policijas sabiedrisko attiecību nodaļu Rīgā un lūdza skaidrojumu, kā virzās šo lietu izmeklēšana, bet saņēma atbildi, ka izmeklēšana turpinās un komentāru nebūs.

Alberta Dintera teksts un foto

Pašizolācijas stāsts

Par sevi nebaidās, par citiem gan

„Mūsu sabiedrībā cilvēki vairāk uztraucas par to, ka viņus aplīpinās ar slimību, nevis par to, kā palīdzēt citiem,” uzskata kuldīdznieki, Latvijas Universitātes pētnieki Maija un Ģirts Jankovski. Šonedēļ Ģirtam pēc darba brauciena uz Vācijas beidzās 14 dienu izolācija. Palikt tajā viņš izvēlējās pats, uzklājis medikamentus, jo tolaik Covid-19 vīrusa dēļ Vācijas vēl nebija bīstamo valstu sarakstā.

PIRMS IEKĻAUSĀNAS SARAKSTĀ

„Uz Vācijas divu nedēļu komandējumā aizbraucu 27. februārī. Itālijā bija kādi 100 saslimšanas gadījumi, Vācijā – pirmie, bet tā ir liela valsts. Latvijā par koronu runāja, bet neviens nedomāja par krīzi. Berlīnē radās sajūta, ka nevienu tas neinteresē – ballējās kā parasti. Leipcigā kaut kad martā bija zināms, ka pa taisno no lidmašīnas viena sieviete hospitalizēta. Jāņem vērā, ka Leipcigā ir pusmiljons cilvēku. Tas nav Latvijas stāsts, ka atrast tos, kuri atgriezušies, ir viegli, tomēr informācija pa radio bija katru dienu. Bet citādi – visas iestādes atvērtas.

Problēmas sākās divas dienas pēc tam, kad biju aizbraucis. Atpakaļceļā man nedaudz kļuva bail Berlīnes dzelzceļa stacijā. Tā bija burtiski cilvēku pārbāzta. Pirms tam četras stundas pirms lidmašīnas biju domājis pastaigāt pa pilsētu, bet pārdomāju. Devos uzreiz uz lidostu. Tā savukārt pilnīgi tukša. Arī lidmašīna tukša. 10. martā atgriezos. Nākamajā dienā aizgāju uz Universitāti nodot atskaites, ar sabiedrisko transportu atbraucu uz Kuldīgu. Tikai tad uzzināju, ka Vācija iekļauta sarakstā.”

SĀK JUSTIES SLIKTI

„Zvanīju pa konsultatīvo tālruni, jautāju, kas man jādara. Man teica, ka tiešā veidā noteikums par pašizolāciju uz mani neattiecas, tomēr ieteica uzmanīties. Pašā sākumā teica, lai pievērsu uzmanību veselībai, publiskās vietās nebāžos virsū cilvēkiem, mēģinu distancēties. Kad 12. martā izsludināja ārkārtas situāciju, sapratu, ka sēdēšu mājās. Maija ar mazo meitu Elski gāja pastaigās uz pilskalnu. Tas ir Kuldīgas pluss – var atrast skaistas pastaigu vietas, kur neviena cita nav.

Pēc dažām dienām sajutos saaukstējies. Man gan ir spēcīga psihosomatika, biju arī pārstrādājies, tādēļ acis un galva varēja sāpēt arī no tā. Nākamajā dienā parādījās kakla sāpes, un tas radīja bailes. Atkal zvanīju

„Tas, ka cilvēki ziņo par pašizolācijas neievērošanu, šajā situācijā nemaz nav slikti. Vairāk gan gribētos dzīvot tādā sabiedrībā, kur tas nav vajadzīgs. Neesam vēl tādā demokrātijas pakāpē, kur katrs ir gatavs uzņemties atbildību par citu sabiedrības locekli,” uzskata kuldīdznieki Maija un Ģirts Jankovski.

pa konsultatīvo tālruni. Pa šo laiku bieži zvanīju gan tur, gan uz 113, lai saprastu, kas un kā jādara. Man ieteica labāk uztaisīt analīzes. Lai gaidu, kad ieradīsies brigāde. Brīdināja, ka tas varētu būt divu dienu laikā. Pēc divām dienām teica, ka noslogojums tik liels, ka gaidīt vajadzētu pat piecas dienas. To es pilnībā sapratu. Ceturtajā dienā pašsajūta uzlabojās, simptomi bija pazuduši. Uzzināju, ka Liepājā ir atvērta telts, kur pieņem analīzes. Atkal zvanīju medikiem, viņi teica: ja jūtos labi, lai braucu. Sazinājos ar Liepāju. Tur bija jāierodas precīzā laikā ar savu mašīnu. Telts ir olimpiskajā stadionā pie jūras. Pie vārtiem policija – pārbauda datus, pieraksta laiku. Tu iebruc, tur esi viens pats. Analīžu nodošana prasīja piecas minūtes. Pēc divām dienām man zvanīja, ka tās ir negatīvas, tomēr 14 dienas lai izolējos.”

NEBŪT VIENALDZĪGAM

„Maija, abi bērni un es bijām kopā, bet lielāko daļu laika pavadīju darbistabā. Vecāki pieveda pārtiku. Ļoti nopriecājāmies par Šarlotes piegādātajām smalkmaizītēm. Vēlāk uzzinājām arī par citiem piegādātājiem. Bija doma šajās dienās ļoti strādāt, bet mājās ir arī sešgadīgais dēls, kura enerģija iet pāri malām. Nevaru teikt, ka jutos slikti. Man ir dārzs, kurā varēju iznākt. Dzīvokli

ar diviem maziem bērniem varētu būt traki.

Pirms uzzināju rezultātus, bija bail par to, ka esmu braucis ar sabiedrisko transportu. Ir divu veidu sabiedrība: egoistiska un sociāli strukturēta. Es pētu sociālos medijus. Lasot komentārus, aizvien vairāk pārlicinos, ka Latvija pārsvarā ir strukturēta egoistiski. Galvenais arguments ir: „Aplīpinās mani!” Ja palasa citu valstu tekstus: „Ja esi izolēts, neej ārā! Es tev atnesīšu pārtiku.” Tā ir atbildība pret citiem.

Viena grupa saka: „Mirstība ir ļoti maza.” Jā, uz visu sociumu tā ir, bet, ja uz riska grupām, tad tā ir milzīga. Es pat tad, ja būtu slim, nenomirtu. Bet man negribas būt tam, kurš var nodot vīrusu kādam, kas to slimo smagi vai pat letāli. Mani šokē tas, ka daudziem šāds aspekts ir vienaldzīgs. Es jau arī esmu to ļauno grupā, par kuriem saka: „Ko skrēja izklaidēties!” Īstenībā starp tiem, kuri bija ārzemēs, atvaļinājumā braucēju ir ļoti maz. Tie ir studenti, cilvēki komandējumā, ir pārrobežu darba un ģimenes attiecības. Nav īsti godīgi tagad visus lamāt par pēdējiem idiotiem, kurus nevajag laist Latvijā iekšā.

Bet, Latvijas stāstu salīdzinot ar Igaunijas un Lielbritānijas, lepojos ar mūsu valdības rīcību krīzē.”

Inguna Spuleniece
Alberta Dintera foto

Arī mūziku mācās attālināti

Šonedēļ attālinātās mācības izmēģināja arī mūsdienu mūzikas skolas.

E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas direktore vietniece mācību darbā Inguna Svāra stāsta, ka no Nacionālā kultūras centra saņemti digitālie mācību līdzekļi un skolotāji tos pārsūtījuši audzēkņiem. Jau brīvlaika nedēļā meklēti ērtākie saziņas veidi, ņemot vērā to, ka, ieviešot jauno sistēmu, e-klasē var būt pārslodze.

„Daudz atkarīgs no tā, vai bērns mācīsies patstāvīgi, pedagogam klāt neesot,” saka I.Svāra. „Grūtāk ir audzēkņiem, kuri spēlē stīgu instrumentus, jo tie jāskaņo, bet mazie paši neprot. Lielajiem problēmu nevajadzētu būt. Visu informāciju sniedzam e-klasē. Ar direktores rīkojumu divas reizes nedēļā skolotājam jāzāzinās ar katru audzēkni. E-pastā, vatsapā, skaiņā – to izvēlas paši.

Iespējams, mācību gads būs jāpagarina, lai audzēkņi labāk sagatavotos eksāmeniem. Šis ir skolas jubilejas gads, diemžēl daudz konkursus, koncertus, kora mēģinājumus nācies atcelt. Tomēr jāstrādā ir, jāizmēģina bērnus iedvesmot, lai cītīgi mācās mājās, un arī no vecākiem šajā laikā vajadzīga lielāka uzmanība.”

Skrundas mūzikas skolas pedagogi un audzēkņi mācībām attālināti ar ierīcēm ir nodrošināti, informē direktors Jānis Āboliņš. E-klase netiekot izmantota, jo tā vēl tapšanas stadijā. Vairums saziņai izmanto mobilās viedierīces un saziņas kanālu vatsapu. Skola savas vajadzības izteikusi Nacionālajam kultūras centram, lai mācību darbu šajos apstākļos pilnveidotu. „Apgūt mūzikas instrumenta spēli jau parastos apstākļos ir sarežģīti. Grūti laiki, bet tie ir pārvarami,

ja vien ir vēlēšanās,” tā J.Āboliņš.

„Vai ar videozvanu, vai skaiņā audzēkņus atskaņo uzdoto skaņdarbu, un skolotājs komentē. Solfedžo un mūzikas literatūrai, kas ir grupas stundas, lielākoties tiek izmantots e-pasts,” tā stāsta Alsungas mūzikas un mākslas skolas direktore Janeta Vaškus. „Līdzīgi notiek mākslas mācības. Šādā veidā saziņas apgrūtinājumu nav, bet e-klasi neizmantojam. Individuāla komunikācija ir vieglāka. Dažiem audzēkņiem nebija datora vai viedtālruna, bet tagad kopā ar skolotājiem jautājums atrisināts. Vispirms sazinājāmies ar vecākiem – šajā laikā viņiem būs papildu uzdevumi. No visiem ir godprātīga attieksme, bērni cenšas un mācās – šī situācija netiek izmantota slinkumam.”

Daina Tāfelberga

Atgriežas pie savas profesijas

„Šis aplis ir noslēdzies,” tā gandrīz pēc 23 gadiem pašvaldībā saka Vārmes pagasta pārvaldes vadītāja Lelde Ose.

18. aprīlī viņai būs pēdējā darbdiena kā pārvaldes vadītājai: „Esmu bijusi sekretāre, dzimtsarakstu nodaļas vadītāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja un no 2009. gada pārvaldes vadītāja. Kaut kas dzīvē jāpamaina. Neviens man to nav licis darīt – tā ir mana izvēle. Es jutos savu padarījusi. Eju strādāt profesijā, jo man ir augstākā izglītība grāmatvedībā. Pēc augstskolas sāku tur strādāt un pēc 23 gadiem atkal pie tā atgriezos.”

Lāsma Reimane

Bezkontakta karšu limits – 50 eiro

Lai ierobežotu Covid-19 izplatību Latvijā, bezkontakta kartēm maksājumu limitu bankas paaugstinājušas līdz 50 eiro vienam pirkumam.

Tas būs spēkā līdz valdības pasludinātās ārkārtējās situācijas beigām, lai veicinātu šo karšu lietošanu un mazinātu nepieciešamību pieskarties termināļa PIN kodu blokam. Līdzīgu lēmumu bankas pieņēmušas arī Igaunijā un Lietuvā.

Meklēs sociālā dienesta vadītāju

Kuldīgas novada sociālā dienesta direktore Maruta Jautaiķe 30. aprīlī dosies pelnītā atpūtā.

Domes sēdē deputāti nolēma darba attiecības izbeigt. Priekšsēde Inga Bērziņa sacīja, ka uz šo amatu tiks izsludināts atklāts konkurss.

Inguna Spuleniece

Palīdz jaunam sportistam

No naudas, kas saziēdota Kuldīgas novada Lūgšanu brokastīs, 700 eiro ar domes lēmumu tiks nodoti futbola centra Nikers jaunajam spēlētājam Artūram Cīrulum.

Artūrs audzis bez vecākiem, pašlaik mācās loģistiku Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā, bet rudenī grasās sākt studijas Latvijas Universitātes Kuldīgas filiālē, lai kļūtu par sporta skolotāju.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa deputātiem pastāstīja, ka, aprunājoties ar nu jau pilngadīgo puisi, kopā izlēmuši, ka izdomāt, kam saziēdoto tērēt, palīdzēs mentors. „Tas ir tāpat, kā mēs dodam padomu saviem pilngadīgajiem bērniem. Maksu par studijām Artūram palīdzēs segt Kuldīgas futbola skola, bet par citiem tēriņiem jādomā,” teica I.Bērziņa.

A.Cīrulis Kurzemniekam pastāstīja, ka jau ir nolemts naudu izmantot kursiem autoskolā un pašvaldības piešķirtā dzīvokļa labiekārtošanai. „Man ļoti gribas turēties pie Kuldīgas, tādēļ prieks par palīdzību,” atzīst sportists.

Vēl 495 saziēdotie eiro izlietoti pašām Lūgšanu brokastīm.

Inguna Spuleniece

Kurzemnieks devās lūkoties, kā jūtas turlavnieki.

Situācija mierīga, lauku darbi negaida

Ķikuru veikals strādā, kā ierasts. Pārdevējas aizsardzībai ir stikls, rokās – cimdi. Pārdevēja Ilga Strazde: „Strādājam, kā ierasts. Ar saimniekiem runājam, ka taisīt veikalu ciet ir pēdējais, ko var izdarīt.”

Kad ienāk svešs, nav droši

SIA *Vērsītis* veikalā Ķikuros uz letes stāv Ezera svētku ziedojumu kastīte. Pārdevēja Ilga Strazde teic, ka vēl nezaudē cerību – līdz jūlijam krīze pāries. Arī pircēji tam tic, jo kastītē naudu met.

„Pircēju mums ir vairāk. Cilvēkiem laiks atnākt uz veikalu, bet ir arī garābraucēji, svešāki cilvēki. Kad tādi ienāk, jūtos nedroši. Par vietējiem ir zināms – kur bijis, no kurienes atgriezies,” atzīst I.Strazde. Viņa zina teikt, ka arī apkārtnē ir cilvēki, kuri atgriezušies no ārzemēm. „Jā, var teikt, ka viņi pašizolējās... Bet ar lielām mokām. Tas bija pašā sākumā. Cilvēkiem jābūt atbildīgiem, saprotošiem. Nu jau attieksme ir labāka, sākumā gan daži visu uztvēra ar smīniņu.”

Neaizbrauca uz Milānu

Voldemārs: „Redz, kā Saeimā iet! Domāju, ka Kaimiņam neviens par to paldies neteiks. Turklāt vēl melošana tādām vīram! Ko tad lai pārējie visi dara!”

„Es ķikurnieks neesmu, šeit maz apgrozos,” teic pie veikala satiktais Voldemārs kungs.

Viņa viensētā Aizputes novadā viss esot klusi un mierīgi: „Mēs ar sievu dzīvojam savā mājā, nekur nebraukājam. Tikai uz veikalu. Paldies Dievam, ka bērni neaizbrauca ceļojumā. Gribēja laist uz Milānu. Liktenis bija lēmis, ka dabūja pagaidīt, bet tad jau sākās aizliegumi. Viena meita dzīvo Rīgā, otra – Aizputē. Visi savās mājās. Mazdēls mācās no mājām. Iznāk tāda pašizolācija.”

Bez izmaiņām

„Neko traku nejūtu. Dzīvojam, kā dzīvojuši,” atzīst ķikurniece Aija Sprōģe.

Arī viņa no mājas iznākusi līdz veikalam. Pati esot bez darba, jo pirms kāda laika firma Aizputē, kur strādājusi, likvidēta. Vīrs strādā mežā, viņam darba ritmā izmaiņu nav. „Mans vecākais dēls strādā Nīderlandē. Mājās nebrauca. Teica, ka arī pārējie latvieši, kas tur esot, netaisās uz mājām,” Aija zina teikt. Uz veikalu A.Sprōģe nākot regulāri, nekādus krājumus mājās netaisot: „Domāju, ka veikalu jau ciet neaiztaisīs. Ja arī taisīs, tad laikus pateiks, lai varam paspēt kaut ko nopirkt. Garām brauc arī autoveikals, bet es to neizmantoju, jo mūsējais ir ļoti labs.”

„Ko tur baidīties, ko tur uztraukties. Kā būs, tā būs, bet pagaidām mūsu dzīve rit bez izmaiņām,” atzīst ķikurniece Aija Sprōģe.

Meitas mācās dūšīgi

Turlavas pamatskolā dežurē tehniskā darbiniece Guntra Barinska. Skolas un bērnudārza telpas ir tukšas, skolotāji un bērni strādā no mājām, visi nodrošināti ar datoriem, bet darbiniekiem ir noteiktas dežūras, lai kāds katru dienu būtu arī uz vietas.

Guntra pažēlojas, ka drīz nebūs, ko darīt – visa skola būs iztīrta, arī remontstrādnieks nāk un pielabo, ko vajag. Kļūs siltāk, varēs strādāt skolas lielajā teritorijā laukā. Bet mājās viņai ir trīs meitas – 4., 7. un 9. klasē: „Viņas man ir patstāvīgas, vakarā paskatos, vai viss izdarīts. Mācās dūšīgi. Man jau šķiet, ka dzīve ir tāda mierīga. Meitenes izmācījušās, vakarā, sporta skolotājas mudinātas, iet skriet. Pat pa tumsu, ar lukturīšiem. Vīrs bija darbā Norvēģijā. Pirms visa šitā bija atbraucis atvaļinājumā, bet atpakaļ vairs netika. Tagad – pa mājām. Mēs dzīvojam privātmājā. Zāgējam kokus, kopjam sētu.”

Guntras kolēģei brālis atgriezies no ārzemēm, kopā ar mammu pašizolējies, bet citai kolēģei meita ar vīru un bērniņu

Lauku darbus vīruss neaptur

Turlavniekus Valdi Zvirbuli un Kristiānu Siliņu satiekam uz lauka. Jāsteidz kaisīt minerālmēslius ziemas kviešiem. Dara to, kamēr zeme apsalusi, darbu sāk pat piecos vai sešos no rīta.

„Darba laikā viss ir kā vienmēr. Vakarā – pa mājām. Radi, draugi un paziņas no ārzemēm atpakaļ nebrauc. Tur viņiem darbs. Ir jau gan turlavnieki, kas atbraukuši, arī Vangā ir, bet viņi, kā atbrauca, tā sēdēja mājās. Nevieni nekur ārpusē nav redzēti. Atsūta ziņu, ka viss kārtībā. Saprātīgi cilvēki. Lauki ir šosejas malā. Var redzēt, ka mašīnas mazāk braukā,” stāsta Kristiāns.

Jautāti, kā ziemāji izturējuši laika apstākļus, abi teic, ka neko nevar zināt. „Ziemas nebija, lietus līst, viss ir slapjumā. Kvieši tādi pašvaki. Bet

Valdis Zvirbulis un Kristiāns Siliņš ceļas agri, lai, kamēr vēl zeme nav atlaidusies, paspētu uzbraukt uz lauka.

gan jau saņemsies. Būs labi. Kaimiņam rudzi ir smuki, nekādas vainas. Protams, sējumus bojā arī putni. Šodien zosis lidinājās,” V.Zvirbulis rāda, kur aiz kalna paceļas patiesi milzīgs zosu bars.

Uz veikalu četrus kilometrus

„Esmu no Vecvilgāles, Turlavā nāku uz veikalu, te ir lētāk nekā Vilgālē un autoveikalā,” stāsta Sandra Rodoviča.

Uz veikalu četrus kilometrus nākot kājām. Ja uz vienu galu vēl varētu ar autobusu braukt, tad atpakaļ vai nu ilgi jāgaida, vai jāiet kājām. Uz Kuldīgu tiekot pusastoņos no rīta, bet atpakaļ, ja nepaspēj uz autobusu 10.00, tad pa pilsētu jāstaigā līdz trijiem pēcpusdienā. To tagad nepavisam negriboties.

„It kā tagad piesardzīgāk dzīvojam, bet daudz neuztraucos. Uz pilsētu bez vajadzības nebraukāju, turos pie mājas. Mājā ir seši dzīvokļi. Visi kaimiņi ir uz vietas, nekur nav braukuši. Man ir brālēns Īrijā, pirms vīrusa bija atbraucis. Kad viss sākās, aizbrauca atpakaļ. Man nav ne skaiņa, nekā, tādēļ nezinu, kā viņam klājas.

Tā jau dzīve ir normāla, tikai traki, ka darba nav. Esmu trešās grupas invalīde. Gāju simtņieku programmā, bet janvārī tā beidzās. Tagad jāgaida noteikts laiks. Varbūt vasarā būs darbs, kur piestrādāt,” teic S.Rodoviča.

Viss atkarīgs no pašiem

„Pie mums viss ir kārtībā – pašas strādājam cimdās, arī cilvēki nāk cimdīņos. Nevienam brīdi nav bijuši tukši ne griķu, ne tualetes papīra plaukti,” smejas Turlavas SIA *Žagata* veikala *LaTS* pārdevēja Dace Brantevica.

„Cilvēki biežāk atnāk tādēļ, ka bērni mājās, visi grib ēst, bet panikas nav. Tas, ka jāiepērk krājumi, mūsos vēl no padomju gadiem saglabāties. Jaunie jau gan neko neiekrāj. Mana meita dzīvo pilsētā. Viņa

saka: „Man tiešām tas tualetes papīrs bija beidzies. Aizeju uz veikalu – nav.””

„Ja cilvēki būtu apzinīgi un nevažotos apkārt, viss būtu kārtībā,” papildina veikala saimniece Maija Kļava. „Nezinu, kāpēc ļauj atgriezties tiem, kas ārzemēs strādā un dzīvo. Ja tā esi izvēlējis, tad pārdzīvo tur uz vietas arī šo laiku, nevis ved slimību uz Latviju!” „Es Turlavā zinu divus, kas atgriezušies, bet veikalā viņi pie manis bijuši nav,” uzsver D.Brantevica.

„Labāk, ka bērni šajā laikā ir mājās. Gan mācās, gan palīdz mājas, gan sporto,” priecājas Guntra Barinska.

aizbraukuši ciemos uz Spāniju un tur arī palikuši. Dzīvojot pie paziņām. „Vismaz tie cilvēki, kurus es pazīstu, par kuriem dzirdu, ir apzinīgi. Jā, ieejot veikalā, redzot, ka pārdevējas norobežojušās, kļūst tā jocīgi. Tomēr manī pašā ir miers.”

„Ja cilvēki būs kārtīgi, tad jau to vīrusu apturēsim,” domā Sandra Rodoviča.

„Mums iet labi. Esam vairāki jaunieši, kas kopā sporto, metam bumbu grozā. Es mācos loģistiku Kuldīgas tehnikumā. Mājasdarbiem ir noteikts datums, līdz kuram tie jāizpilda. Skolas gan nedaudz pietrūkst. No Turlavas nekur projām nebraucu, man ir bail no tās slimības. Ļoti jau gribas ticēt, ka līdz 14. aprīlim viss būs cauri, bet neaudz par to šaubos,” teic Aīse Bondare.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Iet līdz laika tendencēm

Kurzemes biznesa kluba pasākumā Kuldīgā finanšu eksperts ar 15 gadu pieredzi un uzņēmējs Artūrs Geisari stāstīja, kā sava biznesa analizēšana neļaus nonākt līdz bankrotam, un Swedbank uzņēmumu naudas pārvaldības speciāliste Liene Kirma dalījās idejās, kā uzņēmējs savā labā var izmantot mūsdienu tendences tehnoloģijās.

Mārketinga pamats – ērtāk un ātrāk

„Pēc tehnoloģiju lietošanas var spriest, ka strauji mainījies veids, kā cilvēki sazinās un vēlas saņemt informāciju,” stāsta Swedbank pārstāve Liene Kirma.

JĀMEKLĒ, KUR IR KLIENTS

„Kādreiz ātra skaitījās ziņa, kas bija lasāma nākamās dienas avīzē vai kas notikuma dienas vakarā bija redzama televīzijā, bet tagad cilvēks uz jebkuru jautājumu atbildi grib saņemt uzreiz. Sliktākajā gadījumā – apstiprinājumu, ka viņa jautājums saņemts, un informāciju, kad tiks sniegta pilna atbilde. Katra biznesa centrā ir cilvēks – pakalpojuma vai preces lietotājs, kurš nosaka, kā un ko viņam piedāvāt. Šībrīža klients pieprasa ātru rezultātu, tādēļ svarīgs ir temps un konkurēšana ne lokāli, bet globāli. Ikviens piedāvājums un serviss jāuzlabo nemitīgi, un risinājumi jāmeklē tādi, lai šodien tie būtu labi cilvēkam un rīt – arī dabai.

Uzņēmuma konkurētspēju vistiešāk nosaka tas, kā izdodas uzrunāt potenciālos klientus. 2018. gadā Latvijā viens mobilā telefona lietotājs vidēji mēnesī runāja 4,4 stundas, izsūtīja 71 īsziņu un daudz laika pavadīja internetā. Uzņēmējam klients jāuzrunā tur, kur viņš ir, – internetā. Svarīgi, lai darbinieki to prastu. Tagad

„Cilvēku spēja gaidīt ir dramatiski kritusies, tādēļ veiksmīga uzņēmējdarbība būs tā, kas apkalpos ātri,” saka Swedbank uzņēmumu naudas pārvaldības speciāliste Liene Kirma.

labam darbiniekam nepārtraukti jāmācās, lai tiktu līdz tehnoloģijām, ar kurām ir sasniedzami klienti. Tas nozīmē, ka jāiet ārā no komforta zonas – jāmaina uzskati, ieradumi. Pretējā gadījumā viņš nebūs konkurētspējīgs darba tirgū un nespēs iekļauties sabiedrībā. Ko darīt tiem, kuriem neiet tik veikli? Mazbērniem un bērniem jāpalīdz vecākiem, darbavietā kolēģiem jābūt atbalstošiem un motivējošiem.”

KATRAM NĀKAMAJAM JĀBŪT PĀRĀKAM PAR IEPRIEKŠĒJO

Pēc datiem bankā varot spriest, ka interneta lietošana datorā katru gadu samazinās. Īpaši jauni cilvēki to pamatā lieto mobilajās ierīcēs. Uzņēmējam no tā jāsecina, ka potenciālie klienti sasniedzami mobilajās ierīcēs, un piedāvājums, piemēram, mā-

jaslapa, jāveido tā, lai ērti to apskatīt telefonā. Turklāt, spriežot pēc tā, cik ilgs laiks tiek veltīts vienai informācijai, jāsecina, ka visefektīvāk uzrunās tas piedāvājums, kurā būs mazāk teksta un vairāk vizuālā materiāla. Tikpat svarīgi, lai izklāstā ir ļoti viegli orientēties, ātri var saņemt informāciju un kontaktus, lai sazinātos. Jebkuras preces un pakalpojuma mārketinga pamats ir ērtāk un ātrāk. Katram jaunam piedāvājumam ar kaut ko jābūt pārākam par iepriekšējo. Ja tā nebūs, cilvēkus tas neieinteresēs.

LAI IR PIEJAMS 24/7

L.Kirma stāsta, ka pieaug to nozaru skaits, kurās nav vairs tik nozīmīgi, lai birojs atrastos stratēģiski labā vietā, ja par to dārgi jāmaksā. Pieaug attālināta sazināšanās, ietaupot laiku, naudu un dabas resursus. Arvien populārākas

Latvijā kļūst kopstrādes telpas, ko izmanto vairāki uzņēmumi, izmaksas sadalot. Tāpat nav vairs nekas neierasts, ja cilvēki strādā mājās. Laikā, kad bezdarbs ir mazs, iespēja dienu vai divas nedēļas strādāt attālināti ir labs instruments, kā noturēt labus darbiniekus. Ņemot vērā šīs tendences, jāreķinās, ka arī klients vēlēties sazināties attālināti, tostarp ārpus darba laika. Cilvēku spēja gaidīt ir dramatiski kritusies. Cilvēks pierod pie labā, ko piedāvā kāda nozare, un pēc tā sāk mērit visu. Par šo domājot, uzņēmumi izmanto robotizāciju – ievieš automatiskos atbildētājus, automatiskos meklētājus, čatrobotus (sarunu robotus), virtuālos asistentus jeb automatizētās sarakstes rīkus. Uzņēmumu reģistram tāds robots ir Una, uzņēmumam Tet – Anete, Valsts ieņēmumu dienestam – Toms. Čatrobotus ieviest ir grūti,

jo latviešu valoda ir sarežģīta, bet, kad to izdara, tie ar klientiem sarunājas visu diennakti. Ja automatizētās sarakstes rīks nespēj uz kādu jautājumu atbildēt, tad saraksti pārslēdz, lai atbildēt turpina darbinieks.

STRAUJI MAINĀS MAKSĀŠANAS IESPĒJAS

Arī pēc tā, kādas ir maksājumu tendences, uzņēmējs var secināt, kas cilvēkus interesē. „Pirms trim gadiem tika ieviesti bezkontakta maksājumi, tagad tādas kartes izmanto ap 75% cilvēku,” stāsta L.Kirma. „Arvien populārāki kļūst maksājumi ar telefoniem, pulksteņiem, aprocēm. Vairāk nekā 20% ar tādiem jau norēķinās. Privātpersonas uzņēmums var reģistrēties Latvijas Bankas zibsaīšu reģistrā. Un tad, piemēram, iepērkoties tirgū, uzņēmējs jums pateiks savu telefona numuru un jūs viņam samaksāsit no sava telefonu. Skandināvijas valstīs tirzdiņos tas ir populārs maksāšanas veids. Izņemt naudu un samaksāt rēķinu kādreiz varēja tikai bankā, tagad to var izdarīt pat piemājas veikalā. Tas ir interesanti arī tirgotājam, jo ir papildu pakalpojums, kas cilvēkus piesaista. Tāpat kā zibmaksājumi, ko cilvēki sāk strauji izmantot.”

Zibmaksājuma uzmanība jāpievērš tam, lai konta numurs būtu ievadīts pareizi. Ja cilvēks kļūdās, nauda tiek pārskaitīta uz to kontu, kas ievadīts. To var atgūt tikai tad, ja saņēmējs labprātīgi to atskaita atpakaļ. L.Kirma saka: tāda ir nodeva par ātrumu.

Jāsaprot, kā pasaule mainās

„Vai zinājāt, ka 92% uzņēmumu bankrotē pirmo trīs gadu laikā?” ar tādu jautājumu finanšu eksperts un uzņēmējs Artūrs Geisari sāka prezentāciju *„Bizness bez rozā brillēm”*.

REGULĀRA PAŠANALĪZE

A.Geisari mudināja katru uzņēmēju atbildēt pašam sev uz virkni jautājumu, lai saprastu, vai darbība virzās uz izaugsmi vai arī tajā kas radikāli mainās. „Pirmais – katram pilnīgi precīzi jāzina, cik liels ir biznesa tirgus. Jāzina konkrēts skaitlis. Ja tā ir maza ražotne mazpilsētā, tad jāsaprot, kur eksportēsiet. Ja baidāties šo skaitli uzzināt, jo tas liekas pārāk mazs, tad uz lielāku tirgu nevirzāties. Otrs – cik labi pazīstat konkurentus.

Bankrota iemesls mēdz būt arī komanda, kas nevar sastrādāties vai vispār strādā nelabprāt. Jāizvērtē, kā pieņemat cilvēkus darbā. Vai tos apmācāt? Kā darbiniekus atlaižat? Bieži redzu, ka uzņēmumos mēdz strādāt cilvēki, kuri to negrib darīt. Ar attieksmi klaji to rāda, tomēr turpina strādāt. Uzņēmēj, pajautā sev, kāpēc tu to pieļauj, ja apzi-

nies, ka uzņēmuma attīstību šie cilvēki neveicinās!

Cik bieži pārskatāt savu biznesa plānu, naudas plūsmu un budžetu? Bieži ir tā, ka vienreiz dzīvē uztaisa, sāk biznesu un plānu ar to brīdi aizmirst. Strādā, bet vairs neplāno, nepārzina situāciju. Tāpat svarīgs ir jautājums, cik bankās uzņēmumam ir konti. Cik ir kredītu, citu saistību? No finanšu riska viedokļa sadarbība ar vienu banku nav pietiekama. Tāpat precīzi jāzina, cik pelnāt no vienas pārdošanas vienības. Mēdz būt tā, ka katru jaunu preci uzņēmums pārdo ar mīnusiem un cer, ka kopumā būs plus.”

TEHNOLOĢIJAS ATTĪSTĀS, IQ SAMAZINĀS

Biznesā visveiksmīgākie ir tie uzņēmumi, kuru darbinieki ik dienu papildina zināšanas un ievieš jauninājumus.

„Pasaules tendence ir tāda, ka tehnoloģijas attīstās, bet daļai cilvēku IQ samazinās. Viedierīču kļūst arvien vairāk, tās ir gudrākas, cilvēki ieiet aizvien dziļāk to pasaulē,” stāsta A.Geisari. „Uzņēmējam jāsaprot, ka klienti dzīvo

tur. Dienā cilvēks telefonu izmanto vidēji 105 reizes un aptuveni septiņas stundas. Vienam jautājumam tiek veltītas vidēji piecas minūtes. Datora ātrums aug. Šībrīža datori skaita ātrāk nekā pērtiņa smadzenes, šogad skaitīs ātrāk nekā cilvēka smadzenes, un nākamajā gadā kvantu datori varēs problēmas atrisināt dažu minūšu laikā, bet šībrīža dators tās var risināt gadiem. Tā ir nākotne. Cilvēki zaudēs darbu. Amerikā pārdevēju, sekretāru, kasieru un grāmatvežu darbu jau izpilda ierīces. Latvijā tas notiks ja ne rīt, tad pēc pieciem gadiem.

Nākotnes profesijas, kuras es redzu, ir datu analītika, IT dizains. Agrāk pamatā bija centralizēti biznesa modeļi, tagad vairums pāriet uz platformas veidu. Mainās biznesa modeļi, patērētāji, infrastruktūra un motīvi.”

„Vienmēr vajag skatīties, kas notiek apkārt. Pēc konkurentu un tirgus analīzes rodas skaidrība par pašu biznesu,” uzskata finanšu eksperts Artūrs Geisari.

„Uzņēmumos mēdz strādāt cilvēki, kuri to negrib darīt. Ar attieksmi klaji to rāda, bet turpina. Uzņēmēj, kāpēc tu to pieļauj, ja apzinies, ka attīstību šie cilvēki neveicinās?”

VJETNAMAS PIEZĪMES 3. daļa

(Turpinājums. Sākums 13. martā.)

Kuģīši-pūķīši Parfima upē. Hju.

Aldis un Antra pilsētā Hju ietur kompleksās pusdienas.

Gleznainā lagūna Lapanā.

AR VILCIENU UZ DIENVIDIEM

Pēc peldes baseinā un kārtīgām vakariņām pošamies ceļā. Jau iepriekš esam nopirkuši biļetes uz nakts vilcienu. No Ninbinas dosimies uz Hju (Hue), kas atrodas aptuveni 1000 km dienvidu virzienā. Ceļā pavadīsim 12 stundas.

Stacija nav liela, un gaiss tajā ir visai smagā, bet uz perona drīkst iet tikai tad, kad pienācis vilciens. Atšķirībā no citām Āzijas valstīm Vjetnamā viss notiek diezgan precīzi. Noteiktajā laikā vilciens ir klāt, un varam iekārtoties savā kupejā. Vietas nav daudz, bet, saliekot visu lieko pa plauktiņiem, ir diezgan omulīgi. Aiz loga viss tumšs, vilciens ritmiski klabina pa sliedēm, dienas nogurums dara savu, un drīz vien jau arī mēs zūžojam, izstiepušies savās gulvietās.

Līdz ar pirmo rīta gaismiņu man miegs kā ar roku aizslaucīts. Ar interesi vēroju ainavu aiz loga. Staciju dežuranti izskatās ļoti svarīgi. Ģērbušies tumšās biksēs, zilos kreklos, cepurēs, vizuāli atgādinot padomju laika miličus. Dažās stacijās rošība jau visai aktīva, kamēr citās manāmi tikai garlaikoti tirgotāji. Pa ceļam redzami plaši, apūdeņoti rīsa lauki, un mums ierasto krūmu vietā aug banānpalmas. Ir daudz dažādu augļukoku stādījumu. Dubļainās upēs plūncājas bifeli. Tālumā vid kalnu grēdas, un, jo vairāk uz dienvidiem, jo garākas kļūst palmas. Sajūta kā filmā, kurā izbaidu kadru pēc kadra.

IZVEICĪGIE SAVEDĒJI

Hju dzelzceļa stacijā kopā ar mums no vilciena izbirst paliels braucēju skaits. Esam nokļuvuši pilsētā, kurā bija Vjetnamas pēdējo imperatoru rezidence. Izejot no stacijas, nokļūstam tādā kā taksometru tirgus laukumā. Aģenti, kurus iesaucām par samedžiem, ņem potenciālos braucējus un nodod tālāk taksometra šoferim. Šādu sistēmu novērojām arī citviet Vjetnamā un ne reizi vien arī izmantojām.

BROKASTIS AR INSTRUKTĀŽU

Istabiņas esam rezervējuši ģimenes viesu mājā *Purple Hue*, kas atrodas netālu no galvenajiem apskates objektiem. Kārtējo reizi priecājamies par cilvēku laipnību un patieso sirsnību. Istabiņās mūs sagaida saimnieces dāvana: vēstulīte kaligrāfiskā rokrakstā un īpašās vjetnamicu kafijas pagatavošanas presītes.

Dienu sākam ar vēlajām brokastīm tuvējā restorānā. Saimniece iesaka izbaudīt reģionam raksturīgo ēdienu daudzveidību, izvēloties *Set Menu*. Komplekts sastāv no sešiem ēdieniem nelielās porcijās. Pirms katra viesmīlis veic nelielu instrukcāžu, lai mēs saprastu, kas ir uz mūsu šķīvjiem un kā to pareizi ēst. Vēl tagad siekalas saskrien mutē, atceroties gardos grilētos gaļas iesmiņus uz citronzāles stiebra, kurus kopā ar dažādiem svaigiem un marinētiem dārzeņiem tinām rīspapīra loksne un pēc tam ēdām, iemērcot aromātiskā gaļas buljonā.

KUĢĪŠI-PŪĶĪŠI UN SMARŽĪGĀ UPE

Hju ir ļoti skaista pilsēta ar daudziem interesantiem apskates objektiem. Caur to tek Songhuongas (Song Huong) upe, kuras nosaukums tulkojumā nozīmē Parfīma upe. Īpašo smaržu varot sajūst rudenos, kad no augļu kokiem birstošie ziedi sakrīt ūdenī un lēnām plūst pa straumi. Grūti teikt, kā tas ir mūsdienās, bet leģenda skaista.

Netālu no mūsu viesnīcas atrodas piestātne,

kurā notauvoti interesanta izskata izklaides kuģīši. To priekšgals izveidots pūķa galvas formā un krāsojums atgādina košas zvirnas. Ir pieejamas dažāda ilguma ekskursijas. Nopērkam dažus stundu braucienus ar mūsu izvēlētām pieturvietām. Kuģīša iekšpusē ir visai pieticīga. Nelīdzenā grīda izklāta ar flīžu raksta linoleju un sēdēšanai nolikti sarkani plastmasas krēsli. Kuģojam pa plato un mierīgo upi, vērojot, kā pa to abos virzienos kursē kuģīši-pūķīši.

SVĒTVIETĀ UN AIZLIEGTĀJĀ PILSĒTĀ

Jau no krietna attāluma kalnā upes kreisajā krastā var redzēt Tjen Mu (Thien Mu) pagodu, ko dosimies izpētīt. Tās komplekss sastāv no vairākiem savienotiem pagalmiem. Pašā priekšplānā atrodas iespaidīgs, 21 metru augstais septiņu pakāpju astoņstūra formas tornis, kas tiek uzskatīts par Hju simbolu. Te var redzēt milzīgas koka skulptūras vārtu ailēs, gigantisku čuguna zvanu, skaistus apstādījumus, neskaitāmus paviljonus un svētnīcu, kuras priekšā kūp vīraks, radot īpašu atmosfēru. No kalna paveras brīnišķīgs skats uz mierīgo upi un tās pretējo krastu. Šeit var vērot ļoti skaistus saulrietus.

Strauji tuvojas vakars, tādēļ dodamies uz savu kuģīti, lai paspētu iemest aci aizliegtajā pilsētā Citadelē. Vēlējāmie kaut mazliet ieskatīties vietā, kur gadsimtiem ilgi dzīvojuši un valdījuši lielās dinastijas imperatori. Pilsēta ir iežogota ar augstu, 10 km garu mūri, kura priekšā ir dziļš, ar ūdeni pildīts aizsarggrāvis, un tā šķērsošanai izveidoti tikai daži no sargatorņiem pieskatīti tiltiņi. Teritorija ir ļoti plaša, un tās apskatei vajadzīga vismaz puse dienas, kuras mums nav. Signāltorņa galā plīvo milzīgs sarkanais Vjetnamas karogs ar dzelteno zvaigzni vidū, jaunieši dzied karaoki, un velorikšu vadītāji neatlaidīgi piedāvā pakalpojumus. Esam nolēmuši vienkārši pastaigāties, izbaudot silto un mierīgo novakari.

PRAKTISKĀS ANĢĻU VALODAS NODARBĪBA

Daudzviet Āzijas pilsētās ir ielas, kas vakaros satiksmē tiek slēgtas, lai pārvērstos krodziņu un izklaides zonā. Netālu no tādas atrodas arī mūsu viesu māja. Izvēlēties vietu vakariņām nav nemaz tik viegli, jo katrs krodziņš mēģina piesaistīt ar kaut ko īpašu. Izbaudījuši vietējo virtuvi pie Madam Thu, dodamies nelielā pastaigā. Ielas ir ļaužu pilnas. Krodziņos skan mūzika, un uz ielas bērni spēlē badmintonu. Esam mazliet pārsteigti, kad mūsu palīdzību lūdz enerģiska sieviete dzeltenā kreklinā ar uzrakstu *I love English*. Tā izrādās skolotāja, kura izvedusi skolēnus praktiskās angļu valodas nodarbībā. Ar prieku palīdzam, atbildot uz bērnu jautājumiem un ļaujot sevi iemūžināt kopīgā bildē. Āra kafejnīcā dzīvajā izpildījumā samtaini skan Leonarda Koena *Alleluja*, kas iespajdiem bagātajai dienai ir kā lielisks noslēgums.

TĀ VAR ATĻAUTIES TIKAI IMPERATORS

Nākamajā rītā pakojam koferus, lai dotos dienvidu virzienā uz aptuveni 100 km attālo gleznaino pilsētu Hojanu (Hoi An), kas atrodas Vjetnamas centrālajā daļā Dienvidķīnas jūras krastā. Esam noīrējuši taksometru, jo pa ceļam plānotas vairākas skaistas pieturvietas.

Būtu nepiedodami aizbraukt no imperatoru galvaspilsētas, neapskatot vismaz pāri no

virāku gadu garumā ceļošana ir kļuvusi par mūsu dzīves neatņemamu sastāvdaļu. Gadu gaitā iemācījušies izbaudīt katras vietas īpašo smeķi, neraucot degunu par mums neierastām un protamām lietām. Ceļojumus plānojam paši. Tas dod vairāk brīvības un iespēju izvēlēties sev tikamu maršrutu par draudzīgākām cenām. Uz Vjetnamu devāmies pagājušā gada oktobra sākumā.

apkārtnes kapenēm. Khai Dina (Khai Dinh) kapenes atrodas aptuveni 10 km no Hojanas un pamatoti tiek uzskatītas par greznākajām un modernākajām. Tajās atdusas Vjetnamas priekšpēdējais imperators Khai Dins, kurš pats izplānoja un uzraudzīja savu kapeņu būvniecību. Vēsture stāsta, ka viņš bijis liels novators, jauniegūtās idejas izmantojot gan būvniecības stilā, gan materiālu izvēlē. Runā, ka cements esot vests no Francijas. Tas viss gan krietni paturējis valsts kasi.

Kapenes uzbūvētas pakalnā, no kura paveras apburošs skats uz apkārtni. Dodamies augšā pa platām akmens kāpnēm, gar kuru malām uz leju vijas lieli betona pūķi ar mazliet biedējošām stikla acīm. Izejot cauri augstiem vārtiem, paveras sirreāla aina. Esam nonākuši pagalmā, kura centrā atrodas divu līmeņu astonstūru paviljons. Abās pusēs perfektās rindās sastinguši imperatora akmens godasardze, zirgi un ziloņi. Dodamies vēl augstāk, kur pašā kalna virsotnē majestātiski slejas akmens pelēks mauzolejs. Iekšpuse pārsteidz ar greznumu un košumu. Mauzoleja sienas, kolonnas un griesti ir dekorēti ar telpiskām mozaikām, kuras vjetnamiņu amatnieki darinājuši no maziem stikla un porcelāna gabaliņiem. Uz greznā sarkofāga atrodas liels, apzeltīts krēsls ar karaļa skulptūru tajā. Kapenes ir kā liels, apbrīnārts mākslas darbs.

KAPENĒS KĀ PARKĀ

Mūsu plānā ir aplūkot arī lielākās kapenes. Tās veltītas imperatoram Min Mangam (Minh Mang), kurš Vjetnamā valdījis 19. gadsimta vidū un vēsturē ierakstīts kā gudrs un daudzpusīgs cilvēks, kurš interesējies par mākslu, zinātņu un filozofiju. Pieminēta arī imperatora plašā sirds, jo 43 sievas, neskaitāmas konkubīnes un 143 bērni nav kura katra kontā. Imperatora kapenes būvētas ķīniešu stilā, un teritorijas kopējā platība aizņem aptuveni 15 hektārus. Te var staigāt kā milzīgā parkā, priecājoties par koptajiem un krāšņajiem apstādījumiem, glītajiem akmens tiltiņiem un krāsainajām zivtiņām kanālos un dīķos. Šeit arhitektūra un daba saplūst vienotā harmonijā.

JŪRAS BARAVIKAS UN SATRIECOŠI SKATI

Jo tālāk uz dienvidiem braucam, jo skaistāks kļūst ceļš. Piestājam gleznainā, kalnu ieskautā lagūnā Lapanā (Lap An). Caurspīdīgajā ūdenī lēni šūpojas zvejnieku laivas, un baltie mākonīši izskatās kā pūkainas cepures uz kalnu virsotnēm. Blakus stāvvietai ir simpātisks krodziņš, kura ēdienkartē šeit pat zvejotās jūras veltes. Pusdienas ir karaliskas! Baudām svaigas un grilētas austeres, kas ir ne tikai gardas, bet arī ļoti sāpīgas. Visiem tiem, kuri tikko saviebās, varu teikt, ka garša un konsistence atgādina konservētu baraviku un ēdot nekas nepīkst un nekustas, kā daudzi maldinoši domā. Kā šefpavāra komplimentu saņemam laimīgo ūdeni, kas ir plastmasas pudelē ieliets rīsu šnabis un labi iederas gan vietā, gan laikā.

Mūsu šoferis ir pacietīgs un atsaucīgs, pieturot visos skaistākajos skatu punktus. Ceļš ved augšup kalnā, un skats uz leju kļūst aizvien aizraujošāks. Jūsmeojam par brīnišķīgo ainavu, kas paveras uz kalniem un līci. Jau drīz būsim viesu mājā ciematiņā pie jūras, netālu no Vjetnamas romantiskākās pilsētas Hojanas.

Imperatora Khai Dina akmens godasardze.

Milzīgs Vjetnamas karogs Citadeles signāltorna galā.

Imperatora Min Manga kapenes.

Praktiskās angļu valodas nodarbība. Hju.

DZĪVAIS MUZEJS ZEM ATKLĀTĀM DEBESĪM

Aldim atkal ir izdevies atrast un rezervēt brīnišķīgu viesu māju pie ļoti laipnām un atsaucīgām saimniecēm. Iekārtojušies plašajos numuriņos, laiku lieki netērējam. Dodamies uz Hojanu, jo nevaru sagaidīt brīdi, kad savām acīm redzēšu pilsētu, kas rotāta ar simtiem krāsainu lukturiņu. Saimniece mums iesaka iemest aci arī vjetnamiņu amatnieku darbnīcās, kurās arī ir izgatavoti jebkuras citas lietas no ādas un auduma. Jāatzīst, ka, ieraugot milzīgo piedāvājumu, kritām kārdinājumā un iepriecinājām sevi gan ar skrodera, gan kurpnieka pakalpojumiem.

Simtiem krāsainu lukturiņu Hojanas ielās.

SIMTIEM KRĀSAINU LUKTURIŠU

Līdz ar tumsu Hojanas vecpilsēta burtiski uzzied! Te tiek iedegti simti burvīgu dažādu krāsu lukturiņu. Tie bagātīgi rotā ielas un ēkas, kuru pirmajos stāvos viens pie otra rindojas suvenīru veikaliņi, mākslas galerijas, restorāni, kafejnīcas un neskaitāmas amatnieku darbnīcas. Īpaša noskaņa valda pie Tubonas (Thu Bon) upes, kas plūst cauri pilsētai. Piestātne pilna ar lukturiņiem izgaismotām laivām, kas gaida savus braucējus, lai dotos naksnīgā piedzīvojumā. Hojanu mēdz saukt par Vjetnamas fotogrāfiskāko pilsētu, un tam noteikti varu piekrist.

Baidos pat iedomāties, kas šeit notiek tūrisma sezonā, jo jau tagad burzma brīžiem sāk kaitināt. Varbūt pie vainas mazpilsētas gēns, bet parasti gan šādos gadījumos palīdz mājīgs krodziņš un labs ēdiens. Hojanā raksturīgi tas, ka daudzi restorāni izvietoti divos stāvos: pirmajā ir bārs un atpūtas zona, otrs paredzēts vakariņām. Vjetnamiņu ēdienā var iemīlēties! Katrā reģionā mazliet atšķirīgs, bet visur tik ļoti garšs un aromātisks. Bet tā arī īsti nepieradu pie Vjetnamas naudas vienībām – atstāt miljonu par vakariņām bija jocīgi.

(Turpmāk vēl.)

Pilsēta ir apbrīnārts vērta! Pašlaik Hojanu var saukt par dzīvo muzeju zem atklātām debesīm, bet 17. gadsimtā tā bijusi liels Dienvidaustrumāzijas tirdzniecības centrs. Kaut gan plaša tirdzniecība jau sen pārcēlusies uz lielajām pilsētām, Hojanā ir izdevies saglabāt senās tirdzniecības pilsētas auru. Ne velti tā iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā. Vecpilsēta ir pietiekami kompakta, lai to varētu izstaigāt kājām. Priecājamies, ka šeit nav Vjetnamai raksturīgās stresainās satiksmes. Daudzas ieliņas atvēlētas tikai gājējiem un velosipēdistiem. Te var staigāt priecāties, kā vecās ēkas prasmīgi pielāgotas mūsdienu vajadzībām, nesabojājot vēsturisko un tik ļoti pievilcīgo.

Bez elektrības, bet pašpietiekami

Alberta Dintera
teksts un foto

Pirms nepilniem diviem gadiem uz Skrundas novada *Trīsuļiem* pārcēlās EVA UN SANDIS BEHMAŅI, skrundenieki vairākās paaudzēs, kuru saimniecībā tobrīd nebija elektrības, ūdens un kanalizācijas. Šobrīd viss nonācis tik tālu, ka Behmaņu ģimene var kalpot par paraugu daudziem.

Kamēr Eva Skrundā strādā algotu darbu, saimniecībā darbojas vīrs Sandis, kurš paša rokām izveidojis elektrifikācijas iekārtas un apkuri, lai ģimene dzīvotu gaismā un siltumā. Pirmā vasara aizvadīta, izmēģinot spēkus permakultūrā, un rezultāti pierāda, ka četru cilvēku ģimene var dzīvot neatkarīgi un pašpietiekami.

Kas ir permakultūra?

Permakultūra nozīmē to, ka sākumā ieguldi daudz laika un enerģijas, jo vieta, kurā stādīsi to, ko gribi, jāiekārto krietni pirms stādīšanas, bet, kad viss sagatavots, tad viss aug pats. Pats no sevis. Tā manā izpratnē ir slinkā dārzniecība, bet populārzinātniskā valodā to sauc par ilgtspējīgas saimniekošanas un dabas saudzēšanas filozofiju jeb zaļo saimniekošanu, izmantojot to, ko dod daba. Viss tiek sakārtots tā, ka nekas nav jāravē.

Daudzi ravē zāli un nesaprot, kur to likt. Mēs to liekam apkārt dobumam, un tā veido lielisku mēslojumu, uztur mitrumu. Viss – skaties un priecājies, kā aug! Pērn tā izaudzējām gurķus, tomātus, ķirbjus, burkānus, bietes – visu, kas dārzā aug. Šogad kartupeļus mēģināšu audzēt citādāk, jo nepatika ravēt (smejas). Žoga siets, tajā iekšā salmus, kartupeļus iekšā, visu kārtīgi saslapina un gaida. Ir redzētas ļoti daudzas saimniecības visā Latvijā, un jāsaprot, ka daudzas uz papīra un foto izskatās ļoti labi, bet klātienē tās ir fīrās šausmas! Piemērs, kā nedarīt.

Es vēlos sakārtot tā, lai šeit viss ir gaumīgi, lai nav kauns iekārtot atvērto saimniecību, uz kuru cilvēki var braukt un iepazīt permakultūru.

„Ir jābūt nedaudz „ku-kū”. Man patīk eksperimenti.”

Iztiēkat ar to, ko paši izaudzējat. Un 21. gadsimtā dzīvojat neatkarīgi no dažādiem uzņēmumiem, bez kuru pakalpojumiem lielākā daļa nevar iztikt.

Pirmais gads bija grūts. Tad bija tikai viens saules panelis un akumulators. Vasarā varēja iztikt, bet, kad iestājās tumšais rudens, diezgan bieži nācās izmantot dīzeļģeneratoru. Šogad ir vieglāk, jo ir jau divi saules paneļi, pareizie – dziļās izlādes – akumulatori, kas enerģiju uzkrāj. Radio darbojas visu laiku, internets arī, ir gaisma. Kad pa dienu visus elektroiņstrumentus salādē, vakaros var darboties.

Drosmīgs lēmums – nākt uz vietu, kurā nav ne elektrības, ne ūdens, ne kanalizācijas.

Sandis Behmanis konstruē vēja ģeneratoru.

Pirmā mājiņa, ko te uzbūvējām no jauna, bija sausā tualete. Vasarā ierakām grodus kanalizācijai, ierīkojam labiercības. Jūnijā būs otrais gads, kopš te dzīvojam.

Lēmums nāca ilgi. Es Anglijā nodzīvoju 12 gadus, sieva Eva – deviņus. Sākumā domājām, ka dzīvosim kaut kur Pierīgā darba dēļ. Bet sapratām, ka tas nav priekš mums. Pēc pārcelšanās atpakaļ uz dzimto Skrundu sākotnēji mitinājāmies vecāku dzīvoklī, bet arī tas nebija tas, ko vēlējamies. Sākām apkaime lūkoties pēc savas mājas, un acīs iekrita šī. Mans utopiskais sapnis jau Anglijā bija tas, ka gribu pašpietiekamu saimniecību. Nodrošināt sevi ar elektrību, ūdeni, kanalizāciju, pārtiku. Pašreiz izskatās, ka viss piepildās. Protams, bez veikala apmeklējuma neiztikt, bet tur pērkam tikai to, ko nevaram izaudzēt. Sieva cep maizi, gaļa arī ir pašiem, jo ir kazas, truši, vistas.

Govis?

Nē, nebūs, jo lasīju, ka govs piens cilvēkam ir kaitīgāks par kazas. Organisms to nespējot pārstrādāt.

Aitas?

Nezinu, bet apsveru domu par alpakām. No to vilnas sanāk siltākas zeķes. Svarīgi arī tas, ka alpakas pārtiek no sausās zāles. Aitas sēta nokopj zaļo zāli, alpakas – kūlu. Ieguvums! Darbs, kas man riebjas, ir zāles pļaušana.

Bet nav jau grūti: iedarbini zāles plāvēju, un aiziet!

Degviela. Laiks.

Ir arī elektriskie.

Jā. Patiesībā par to tiek domāts, jo projektā ir mājas priekšā ierīkot tādu kā ziemas dārzu ar stikla terasi. Pēc permakultūras principiem. Meža dārzs. Pēc augu pakāpēm, ņemot vērā gan augšanas augstumu, gan sakņu sistēmas dziļumu, jo tie, kam ir dziļākas saknes, pabaros tos, kam saknes ir seklas. Mijiedarbība. Man patīk visu iekārtot pēc principa, lai nebūtu apgrūtinājuma. Izlietne blakus plītij, uz dārzu pēc vajadzīgā nav jābizo apkārt mājai, bet var tikt pa tiešo. Ikdienā tas atvieglo soli.

No kurienes visas idejas?

Ir jābūt nedaudz *ku-kū* (smejas). Zināšanu nav tik daudz, cik vajadzētu. Nepieciešamība liek izzināt to, kas nepieciešams. Man patīk eksperimenti. Es nekautrējos uzrakstīt cilvēkiem, kuru padomus skatos. Rakstu un uzprasos ciemos, lai pats savām acīm redzētu viņu sasniegto. Protams, daudz ir atrodams internetā. Ja runājam par elektroapgādi, šogad ir plāns pieslēgt vēl 11 saules paneļus, saslēgt ķēdē, izveidot 24 voltu sistēmu, kas dos lielāku jaudu. Tas attiecīgi ļaus izmantot ledusskapi, bez kura līdz šim iztikām. Ziemā viegli, bet vasarā pirkumi bija jāplāno.

Ģimenē esat četri cilvēki.

Jā. Es, sieva Eva un meitiņas Emīlija un Anna. Lielajai meitai Emīlijai no sākuma bija pretenzijas: draugi un tā. Bet, kad sākām dzīvot, viņai iepatikās. Vasarā sēž šupulītklā un lasa grāmatas. Aiziet uz mežu ogās, pastaigā. Viss ir

Pirms nepilniem diviem gadiem Skrundas novada *Trīsuļos* nebija ne elektrības, ne ūdens, ne kanalizācijas.

Ģimene aizrāvusies ar permakultūru.

Elektrifikācija pašu rokām.

Saimniecību ar elektrību apgādā divi saules paneļi.

„Mans utopiskais sapnis jau Anglijā bija tas, ka gribu pašpietiekamu saimniecību. Nodrošināt sevi ar elektrību, ūdeni, kanalizāciju, pārtiku.”

tepat. Kad atbrauc draugi, tad visu dienu dzīvojas pa mežu. Ceļ zaru būdas un ir tik aizrāvusies, ka nevar sasaukt pusdienās.

Es priecājos, ka ir tā, jo tie, kuri lielāko daļu pavada telefonos, planšetēs – internetā, ir aprobežoti. Ar telefoniem un spēlītēm tajos mēs bērņus patiesībā degradējam. Viņi neko citu neredz. Ir zinātniski pierādīts, ka atkarība no spēlēm iedarbojas uz tām pašām smadzeņu daļām, uz kurām iedarbojas heroīns, kokaīns. Tā ir atkarība. Pamēģini bērnam, kurš pieradis pie spēlītēm, atņemt telefonu! Kas notiks? Histērija! Meitu telefons sāka interesēt tikai otrajā klasē, lai arī tas viņai bija iepriekš. Vatsaps vai pinterests.

Pinterests, izskatās, varētu interesēt ikvienu tavā ģimenē, jo jūs visi savā ziņā esat mākslinieki.

Tas var noderēt ikvienam, jo tajā var atrast padomus par jebkādu jomu: sākot ar zīmēšanu, beidzot ar bezjēdzīgu mantiņu izgatavošanu.

Vai raķeškrāniņu arī tur noskatīji?

Nē. Mums bija meistarklase. Pagājušajā vasarā bijām uz permakultūras festivālu Gramzdā pie Māra Narvila, kurš ir Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju centra pasniedzējs. Tur varēja iepazīt alternatīvo enerģiju, un par to stāstīja Gatis Kreicbergs – traks cilvēks, kurš no veciem riteņiem taisa neiedomājamas lietas! Piemēram, savieno velosipēdu ar veļasmašīnu, kurai beigts motors, un, re – vasarā sēdi, min pedāļus un mazgā veļu!

Vai arī pievieno ģeneratoru un ražo elektrību.

Tajā festivālā tika iesākts būvēt raķeškrāniņu, un man izdevās sarunāt, ka to dara arī pie manis. Pašu kurtuvi uztaisījām kopā, apdari izveidoju viens. Raķeškrāniņa ir augstas vilkmes krāsns. Kurtuve ir vertikāla, liesma iet pa kurtuvi, tad iet iekšā speciālā mucā, kurā ir vairākas speciālas caurules. Uguns silda mucu. Labums tāds, ka šāda krāsns uzsilst ļoti ātri un nav dūmu. Līdz ar to ātrāk uzsilst arī siltumtūris, vajag mazāk malkas. Nosaukums cēlies no tā, ka kurinot tā rūc kā raķete.

Tu esi arī zemessargs ar fotogrāfa dvēseli.

Jā. Fotografēt sāku, kad vēl biju Anglijā. Manā dzīvē bija posms, kad, teiksim tā, aizrāvos ar uzdzīvi. Tad nāca lēmums, ka tam jāpieliek punkts, bet, kā jau zināms, daba nemil tukšumu. Vēlējās iegādāties fotoaparātu un pamazām sāku krāt. Naudu, kas citkārt tika tērēta krogos. Kad iegādājos, piektdienas vakarus sāku pavadīt kalnos un fotografēt.

Bet Zemessardze nāca pēkšņi. 2017. gadā atbraucu no Anglijas un aizgāju uz vienu jaunsargu pasākumu. Lēnās bija izvietots Zemessardzes rekrutēšanas punkts. Sarekrutēja. Tagad esmu gandarīts.

Atskatoties uz lēmumu atgriezties Latvijā un nākt dzīvot uz *Trīsuļiem*, jāsaprot, ka tas bija labākais, kādu esam pieņēmuši.

SARUNA AR JUBILĀRI

„Mans sirds darbs ir volejbols”

„Ar volejbola bumbu rokās pavadīti 47 dzīves gadi,” secina trenere un Skrundas novada pašvaldības apmeklētāju centra speciāliste Rudīte Kronlaka, kurai 23. martā ir dzimšanas diena.

Bērībā dzimšanas diena svinēta ik gadu: bijusi torte, ciemos nākušas draudzenes. „Lielas balles nekad neesmu rīkojusi, vairāk mājās – ģimenes lokā,” saka R.Kronlaka. „Kopš strādāju Kuldīgas novada sporta skolā un Skrundas novada domē, svinu kopā ar kolēģiem. Reizēm svinības ievēlās pat nedēļas garumā, jo apsvēikt ierodas draugi, audzēknes.”

SĀK MĀSAS DĒĻ

Līdz 4. klasei jubilāre mācījusies dzimtajā Raņķu pagastā. Tad mazā skolīņa likvidēta un zinības apgūt bija jādomā uz Skrundu. Tolaik viņa sporta zālē sēdējusi un gaidījusi, kad māsa beigs volejbola treniņus. „Vienu reizi treneris Gertners (Jūlijs – red.) sacīja, lai ņemu bumbu rokās. Tā arī sāku spēlēt. Kāpēc tieši volejbolu? Skrundā tolaik nekā cita nebija. Skolā gan darīju visu: slēpoju, skrēju krosu, lēcu tālumu. Pārstāvēju skolu arī vieglatlētikas sacensībās. Bijām vairākas volejbolistes, kuras *mačojāmies* ar vieglatlētēm. Priecājāmies, ka viņām varējām *iekabināt* kādā skrējienā

vai lēcienā.”

Bet volejbolā Rudīte aizspēlējusies līdz pat Latvijas skolēnu izlasei. „Murjānos neesmu mācījusies, bet uz treniņometnēm mani aicināja. Kā Latvijas izlases dalībniece biju uzaicināta pārstāvēt valsti skolēnu spartakiādē Taškentā. Domāju, ka man tas bija bonuss no trenera par ieguldīto darbu.”

SPORTS NEĻAUJ ATSLĀBT

Beidzot skolu, Gertners ieteicis mācīties par treneri. „Viņš man sacīja: „Rudīt, tev jāiet uz fizikultūras institūtu, jo saredzu, ka tu vari trenēt. Jau esmu ierunājies, ka brauksi uz iestājekāmieniem.” Kā man teica, tā arī darīju. Treneris bija kā tētis, kā otrā ģimene. Nevienu dienu neesmu šo soli nožēlojusi. Laikam par treneri un pedagogu daļēji jāpiedzimst – visi tādi nevar būt.”

Nu volejbolā aizvadīti 37 darba gadi, bet kopumā 47. Pašlaik R.Kronlaka ir trenere trīs vecuma grupu meitenēm: 5.–6., 7.–9., 10.–12. klasei. „Lielās meitenes ir tās, kas neļauj novēcot. Vienmēr atbalsta, lūko turnīrus, kuros varētu uzspēlēt. Arī lutina mani. Ir bijis tā, ka pašas zālē kārtīgi strādā, bet es sēžu malā un skatos. Man ir superīgas meitenes!”

Trenere uzskata, ka bērniem sacensību pietiek, mazās pilsētās viņi ir noslogoti – apmeklē gan sporta, gan mūzikas un mākslas skolu, kāds vēl arī dejo. „Ir valsts sacensības, draudzības turnīri. Vasarā spēlētjam pludmales volejbolu. Arī vasarā pirms sacensībām ir treniņi. Svarīgi, lai brīvdienās

„Ja profesija saskan ar vaļasprieku, tā ir liela laime,” saka ilggadējā Skrundas volejbola trenere Rudīte Kronlaka.

meistarība nezustu. Sports neļauj atslābt.”

PALĪDZ PROBLĒMĀS

12 gadus R.Kronlaka strādā arī Skrundas novada domē: „Esmu valsts un pašvaldības vienotā klientu centra speciāliste. Iedzīvotājiem palīdz risināt problēmas, kas saistītas ar valsts pakalpojumiem vai pašvaldības jautājumiem. Esmu kā vidutājs starp iedzīvotājiem un vadību – pašvaldības darbiniekiem. Pirms šī darba Skrundā biju arī sporta organizatore.”

STIPRA ĢIMENE UN CITAS VĒRTĪBAS

Gaviļniecei ir divi bērni: dēls Andris dzīvo Kuldīgā un strādā celtniecībā, meita Elīna atgriezies no Dānijas. Ir divi mazbērni: Līva un Adrians Kārlis. „Visa ģimene cenšamies turēties kopā, viens otru atbalstīt. Raņķos astoņus gadus būvējam ģimenes māju, un ir doma vecumdienas pavadīt tur.”

Savulaik jubilārei ļoti patīcis adīt, arī autobusā, braucot uz sacensībām. „Nu gaidu brīdi, kad varēšu rušināties dobēs. Latvietim ir tāds posms. Bērībā piespieda to darīt. Tad izbizenējos pa pasauli, tagad atgriežos pie saknēm un atkal gribas rušināties dobēs. Dārzā rodu mieru.”

Vīrusa dēļ noteiktajā ārkārtējā situācijā vakari esot brīvāki, jo treniņi nenotiek, tā nu Rudīte šķirstot albumus, skatoties bildes un pārdomājot dzīvi: „Esmu priecīga par to, kas man ir, par to, ko esmu sasniegusi ar darbu un mērķtiecību. Kā treneri agrāk vienmēr gribējās uzvarēt. Bet dzīvē iestājās lūzuma mirklis, kad bija jāpārdomā, vai varu vēl strādāt par treneri. Man ieteica padomāt no citas puses: „Kāpēc vienmēr gribu uzvarēt?” Tagad man ir citādāki mērķi, piemēram, kādu talantīgu bērnu virzīt uz izaugsmi. Ir prieks par audzēkņiem, kuri spēlē Latvijas izlasēs, ārzemju klubos. Tā ir pateicība par darbu, ko esmu ieguldījusi.”

Inta Jansone
Rudītes Kronlakas arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 18. līdz 25. martam piedzimušas piecas meitenītes un seši puikas. Vienam zēnam vecāki vārdu vēl domā, divas meitenītes nosauktas par Emīliju, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Sofija, Paula, Ance, Marks, Braiens, Sebastians, Kristofers, Pauls.

BĒRNA VALODIŅA

Braucam automašīnā, klausāmieš – Tas stārķis ir tāds pūkains. Kā manas kājiņas.
Prāta vētru.

Jēkabs (seši gadi): – Vai ne, ka – Tā policija atbrauks un aizvedīs tevi uz...
Kaupeers ir vislabākais latvietis? miskasti!

MANAS ATZIŅAS

Nepazaudēt sevī bērnu, kurš prot priecāties

Sigita Vaivade, meža īpašnieku biedrības *Meža konsultants* valdes priekšsēde

■ **Man dzīvē vissvarīgākā ir ģimene, draugi, mežs un mūzika.**
■ **Vērtīgākā atziņa:** paļauties var tikai uz sevi un Dievu. Ir reizes, kad neviens cits nevar palīdzēt.
■ **Es dzīvē nekad negribētu pazaudēt sevī iekšējo bērnu, kurš prot par visu priecāties.**
■ **Mans vislielākais sasniegums ir 15 gadus rīkots pasākums *Meža ABC*.** Profesionalitātes augstākais punkts, kurā spēju aizraut vairāk nekā 530 nozares profesionāļu un

brīvprātīgo. To apmeklēja vairāk nekā 34 tūkstoši cilvēku. Par to esmu saņēmusi nozares augstāko apbalvojumu – *Zelta čiekuru*. Četrus bērnus izaudzināt par motivētiem, zinātniekiem un foršiem jauniešiem – arī tas ir mans sasniegums.

■ **Man darbā vissvarīgākais ir redzēt apmierinātu klientu un mūsu Latvijas mežu veidot labāku vai vismaz tādu pašu, kādu senči to atstājuši mums.**

■ **Sāpīgākā mācība ir saistīta ar neuzticību un meliem.** Bet – lai visiem labi klājas! Katram savas mācību stundas jāiziet. Tā veidojas mūsu pašu atziņas.

■ **Godaprātu var pielīdzināt sirdsapziņai.** Tiem, kuri iesaistās politikā un valsts vadīšanā, šī īpašība būtu obligāta.

■ **Viedums ir dzīves gudrība, kas piemīt tiem, kuri daudz piedzīvojuši vai lasījuši.**

■ **Vērtīgākā grāmata ir Braiena L. Veisa *Mīlestība nekad nebeidzas*.**

■ **Visvairāk mani apbēdina neiejūtība, virspusējība, meli, toleran-**

ces trūkums, augstprātība, nodevība, rupjība, lepība un liekulība.

■ **Mani iepriecina laba grāmata, teātris, koncerts vai pašas muzicēšana kamerkorī *Rāte*.** Meža smarža, darbdiena mežā vai vienkārši sēņošana un ogošana. Viesību organizēšana un gatavošanās mājās svinībām. Mani iepriecina mirklis pirms. Būšana kopā ar draugiem, dziedāšana ģitāras pavadījumā, smiešanās un jautrošanās, kopīga meža stādīšana. Kolosāli dabas skati: saullēkts Jāņos, saulriets virs jūras, krāsas debesīs. Pirtī iešana un peldēšana diķī. Ziemā – ūdens aerobika un peldēšana Kuldīgas baseinā. Šobrīd mani iepriecina izpiķētās puķes, jo zinu, ka pēc dažām nedēļām taps puķu kastes, kas priecēs visu vasaru. Vienmēr priecājos par savu četru bērnu un viņu draugu sasniegumiem.

■ **Smieklīgs gadījums esmu piedzīvojuši daudz.** Viens saistās ar *Meža ABC*. Uzrunāju *a/s Laima*, un tā ziedoja piparkūkas 3000 apmeklētājiem. Sarunāju kolēģi, kurš pēc tām aizbrauks ar *bišskapīti*.

Kolēģis zvana, vai saprotu, cik to piparkūku ir daudz. Rezultātā trīs mašīnas brauca vairākas reizes! Smieklīgi bija arī tad, kad latviešu valodas eksāmenā 8. klasē klasesbiedrs izvilka biļeti, stāvēja un skatījās te uz lapiņu, te uz skolotāju. Skolotāja Āboliņa jautāja, vai viņš saprot, kas jādara. Atbildēja, ka saprot – jāloka vārds. Vai nemāk, ka klusē? Viņš atbildēja, ka māk, un sāka locīt: nominatīvs kas? – sūds, ģenitīvs kā? – sūda utt. Skolotāja ieraudzīja, ka vārds *sirds* ar roku uzrakstīts tā, ka klasesbiedrs pārpratis.

■ **Latvija man ir visskaistākā, viszaļākā un vismīļākā vieta pasaulē!** Vienīgā zeme, kur skan latviešu valoda un ir latviešiem būtiski svētki, ir tautastērps, mežs, dzeja, teātris un mūzika. Latvija ir mana pagātne un nākotne.

■ **Kuldīga man ir pilsēta, kuru 40 gadus saucu par savām mājām un izjūtu par to lepnumu.** Esmu dzimusi Jaunpiebalgā, bērību pavadījusi Rankā, bet Kuldīga ir mana. Nav Latvijā skaistākas par

to!

■ **No saviem vecākiem esmu saņēmusi pilnīgi visu, ko viņi bērniem var dot.** Esmu bezgala pateicīga, ka man bijuši tieši šie vecāki: Severīns un Mirdza. Viņi ir mans pamats, manas saknes, mana mīlestība.

■ **Īsti vīrišķīgs vīrietis man saistās ar diviem svarīgākajiem vīriešiem manā dzīvē: ar tēti un vīru.** Stiprs, izpalīdzīgs, gudrs, patiess un tāds, kurš ļauj sievietei būt sievišķīgai un vājai. Prot patīkami pārsteigt un iepriecināt, izsaka komplimentus. Vīrietis, kurš rūpēsies, lai sieviete justos pasargāta, mīlēta un lutināta. Jo labāk sieviete jūtīsies, jo lielāka harmonija ģimenē.

■ **Īsti sievišķīga sieviete no mājas neizies ar neuzkrāsotām lūpām.** Viņa rūpējas par savu labsajūtu, piedomā par izskatu, valkā svārkus vai kleitu, atļaujas būt vājāka vīrieša klātbūtnē un ļoti mīl bērnus.

■ **Tuvākās nākotnes vislielākā vēlēšanās ir to zilo cerību putnu vēl turēt savās rokās...** Lai mums visiem veselība un izturība!

PROM NO BURZMAS

Turpinām ieskatu Kurzemes dabas takās, šoreiz Ventspils, Sabiles un Tukuma novadā.

Elkraga dabas taka

Ventspils novada Usmas pagastā pie Usmas ezera no priežu dēļiem ierīkota 300 metru gara taka veselīgām pastaigām. Ejoj pa Elkraga taku, var novērtēt Kurzemes leģendām apvītākā un skaistākā ezera burvību, un platības ziņā tas ir sestais lielākais Latvijā. No takas paveras skats arī uz Moricsalu – vienu no pēdējām maz pārveidotajām teritorijām, kur jau vairāk nekā 200 gadu nenotiek saimnieciskā darbība. Moricsalas unikālitate ir ļoti vecais mežs – tā koki sasniedz pat 500 gadu vecumu. Sala ir laba mājvieta retām ķērpju, sūnu un kukaiņu sugām, tā ir vaboļu paradīze un vienīgā zivju ērgļu kolonijas vieta Latvijā, tajā konstatētas 222 tauriņu sugas, un dažas nav sastopamas nekur citur pat Baltijā.

Taka uz Māras kambariem

Māras kambari ir alu sistēma Abavas ielejas labā krasta smilšakmens atsegumā. Tie atrodas Kurzemes sirdī starp Sabili un Rendu. Var apskatīt septiņas nišas jeb alas, kas radušās dabiski, ūdenim tās izskalojot. Taka ir līnijveida, un pa ceļam ir jauka skatu platforma ar soliņiem Abavas ainavas vērošanai.

Jāņupītes taka

Tukuma novada Zentenes pagastā Jāņupītes dabas taka ir 1,1 km gara pastaigas un atpūtas vieta mežā ar vairākām kāpnēm un tiltiņiem. Var aplūkot augu, sūnu un ķērpju daudzveidību, dižkokus, vētrā izgāztus iespaidīga vecuma kokus un izmērīt 170–180 gadu veca koka apkārtmēru, redzēt arī Jāņupītes stāvkrastu. Takā var atrast Latvijas garāko koku – egli, kuras augstums pārsniedz 46 m.

Zirgu taka un Mīlestības taka

Abas ieteicams sākt pie aktīvās atpūtas kompleksa *Zviedru cepure* Sabilē, kur bez maksas var novietot auto.

Zirgu taka ved uz Sabili, tāpēc sākumu apzīmē norāde *Sabiles taka*, taču tālāk informācijas stendos būs norādes par Zirgu taku un apskates objektiem. Savu nosaukumu ieguvusi tāpēc, ka iepazīstina ar ceļu, ko izmantoja senos laikos, kad attālākus gabalus mēroja ar zirgiem.

Mīlestības taka piedāvā ko līdzīgu nelielam kalnu pārgājienam. Tā ved pretējā virzienā caur mežu ar skaistiem tiltiņiem, avotiņu un kāpnēm uz kalna virsotni, no kuras paveras lielisks skats uz Abavas senleju. Pateicoties ainaviskajam reljefam, šī apkārtnē izpelnījusies Kurzemes Šveices nosaukumu. Virsotnē ierīkota neliela atpūtas vieta. Abas takas ir vienvirziena, tāpēc jāreķinās, ka kopējais garums turp un atpakaļ ir 7 km.

Svarīgi elpot pareizi

Inta Jansone
Lāsma Reimanes foto

Kā pareizi izpildīt elpošanas vingrinājumus, stāsta un rāda fizioterapeite Vineta Baukšē.

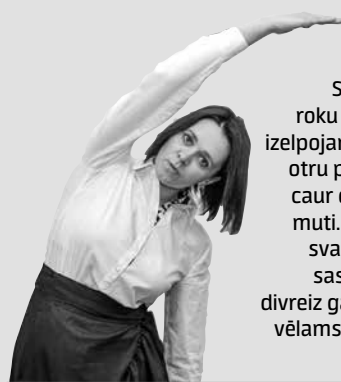
Elpošana ir visas tās norises, kas audos nepārtraukti nodrošina skābekli, tas tiek izmantots oksidēšanās reakcijās, kā arī tam, lai no organisma izvadītu vielmaiņā radušās ogļskābās gāzes un daļēji ūdeni. Tas ir viens no svarīgākajiem procesiem, kas iespaido fizioloģiskās funkcijas. Elpošanas sistēma saistīta ar visiem orgāniem, un ķermenī elpo ikviena šūna.

Galvenie šīs darbības posmi ir gaisa ievilkšana plaušās un izpūšana (ārējā elpošana jeb plaušu ventilācija), gāzu apmaiņa starp plaušās iesūkto gaisu un asinīm, gāzu transports ar asinīm, gāzu apmaiņa starp asinīm un audiem, bioloģiskā oksidācija jeb ausu elpošana. Ārējo elpošanu jeb plaušu ventilāciju nosaka elpošanas muskuļu (diafragmas un ribstarpu muskuļu) aktivitāte. Tiem saraujoties, krūškurvis paplašinās un plaušās tiek ievilkts gaiss – notiek ieelpa. Elpošanas muskuļiem atslābstot, krūškurvis saplok un gaiss no plaušām izplūst – notiek izelpa.

Ar elpošanas vingrinājumiem var uztrenēt arī vēdera presi.

Ir jākustas, lai nebūtu miera stāvoklī, jo tad notiek elpošana ar mazu enerģijas patēriņu. Tāpēc vajadzīgi vingrinājumi, lai, asinsritei nedaudz paātrinoties, mēs varētu izelpināt gan augšējās plaušu daivas, gan vidējās un apakšējās, kā arī tās, kas piestiprinātas vairāk pie mugurpuses un pie ribu galviņām.

Vingrot var guļus, sēdus, stāvus vai pastaigājoties. Vispirms pareizi jānostājas. Mugura taisna, zods viegli ievilkts, pleci brīvi, vēders ievilkts. Atkārtojums vienam vingrinājumam 6-8 reizes vienu vai divas reizes dienā.

Sākumstāvoklis. Sāniski, roku pārliecot, ieelpojam un izelpojam. Tieši tāpat darām uz otru pusi. Ieelpojam vienmēr caur degunu, izelpojam caur muti. Ieelpot caur degunu ir svarīgi, lai gaisu attīrītu un sasildītu. Izelpa vienmēr ir divreiz garāka par ieelpu. Izelpu vēlamais taisīt ar tūti (savelkot lūpas) vai pat ar skaņu.

Rokas pie pleciem. Aplojam vispirms uz priekšu. Uz aizmuguri – ieelpojam, uz priekšu – izelpojam.

Noapaļojam muguru. Tas pats jādara uz otru pusi.

Vēdera jeb diafragmālā elpošana. Viena roka uz vēdera, otra uz krūtīm. Pleci brīvi. Ieelpā vēders aiziet uz priekšu, izelpā vēders saplok. Elpojām tā, lai kustas tikai apakšējā roka.

Uzliekam rokas uz apakšējiem ribu lokiem. Ieelpa. Ar krūškurvi ejam uz sāniem, it kā rokas spiestu projām. Izelpojot ribas noiet lejā.

Pilnā elpošana. Ar rokām var kontrolēt. Ieelpa – piepūšas vēders, ieelpa – krūškurvis aiziet uz sāniem, ieelpa turpinās un aiziet uz atslēgas kaulu. Izelpa – ejam pretēji: atslēgas kauls lejā, saplok krūškurvis, vēders iekšā, un nedaudz to ievilkam.

- Vēl var izpildīt šādu vingrinājumu. Guļot uz vēdera, rokas zem pieres, apzināti elpojām ar vēderu, bet jūtam, ka kustība notiek mugurā.
- Ejoj pastaigā, labs vingrinājums ir uz trim soļiem ieelpot, uz trim elpu aizturēt un uz sešiem soļiem izelpot.
- Ja iepriekš apzināti nav elpots, sākumā iespējams reibonis. Nevajag baidīties. Iesākumā der vingrot guļus vai sēdus.

Traktoru apskate notiks, kā ierasts

Daina Tāfelberga

Klāt pavasara lauku darbi, kurus nevar atcelt tāpat kā traktortehnikas pārbaudi, lai droši piedalītos satiksmē. Tāpat kā iepriekšējos gados Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra (VTUA) līdz ar lauksaimniecības sezonas sākumu dodas uz pagastiem pēc iespējas tuvāk tehnikas atrašanās vietai.

KĀ NOTEIKUMI PRASA

Kā norāda Jānis Linde, Kurzemes reģiona nodaļas vecākais inspektors Kuldīgā, tehnika jāpārbauda gan paša darbinieka, gan citu satiksmes dalībnieku drošībai. Traktoram vai tā piekabe jāatbilst Ministru kabineta noteikumiem. Šīs normas nosaka, kā notiek valsts tehniskā apskate un kontrole uz ceļiem. Traktortehnikai noteikti jābūt pamanāmai un jābrīdina citi braucēji – jābūt atbilstošām skaņas un gaismas ierīcēm. Tāpat kārtībā jābūt stūres un bremžu iekārtām, nedrīkst būt nekādas šķidrumu noplūdes.

BIEŽĀKIE TRŪKUMI

Dažkārt zemnieki nepievērš uzmanību, viņuprāt, nenozīmīgām lietām. Visbiežākie trūkumi, kas atklāti apskatē, ir bojāti vai netīri atstarotāji, bojātas ārējās apgaismes ierīces vai drošinātāji, stikls vai spoguļi, nepietiekams protektoru dziļums, palielināta brīvkustības stūres šarnīros, kā arī bojāti putekļu aizsargi.

DĪKSTĀVE IZMAKSĀS VAIRĀK

„Saimnieki ar prasībām pārsvarā ir iepazinušies un tehniku saga-

Jāņa Lindes arhīva foto

Traktortehnikai jābūt pārbaudītai gan paša braucēja, gan citu satiksmes dalībnieku drošības labad, atgādina Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras vecākais inspektors Kuldīgā Jānis Linde. Tāpat tehniskā apskate palīdz atjaunot transportlīdzekļu un vadītāju valsts reģistru un informatīvo sistēmu, kā arī atklāt pazudušu tehniku.

tavojuši, jo dīkstāve var izmaksāt vairāk nekā apskates iziešana pirmajā reizē,” teic speciālists. „Izmaksas tiek rēķinātas diezgan rūpīgi, īpaši sezonā, kad traktortehnikai, kurai atļauts satiksmē piedalīties, jābūt uz lauka, nevis remontā. Gadās, ka lauksaimnieki traktortehnikas atbilstību prasībām pārvērtē. Tad apskate

netiek izieta. Izniedzam tikai pagaidu atļauju satiksmē piedalīties 30 dienas, norādot, kādi defekti jānovērš. Kad tas izdarīts, jābrauc atkārtoti.

Retāk gadās, ka traktortehnika neiegūst atļauju piedalīties satiksmē un ir kāds ļoti būtisks aizrādījums, piemēram, nedarbojas stūres iekārtas, ir rāmja vai

Kuldīgas, Skrundas vai Alsungas novadā traktortehnikas apskate sāksies 1. aprīlī.

- Grafiku var redzēt www.vtua.gov.lv sadaļā *Aktualitātes*, var interesēties novada pašvaldībā, lai izvēlētos tuvāko vietu.
- Gan pirms grafikā plānotās tehniskās apskates, gan citos gadījumos vēlamas sazināties attiecīgās nodaļas inspektoru un vienoties par laiku.
- Kuldīgas inspektori: 29920594 vai 29425676, e-pasts: kuldiga@vtua.gov.lv.

pusrāmja lūzumi, plaisas, deformācijas. Ja saimnieks norādītos defektus novērsis, var atkal doties uz apskati.”

SAIMNIECĪBU TUVUMĀ

Pārbaudītai un drošai tehnikai apliecinājums tiek piešķirts uz 12 mēnešiem. Piemēram, ja apskate būs izieta šīgada 1. aprīlī, tā būs derīga līdz nākamā gada 30. aprīlim. Valsts tehniskā apskate notiek visu gadu, jo traktortehnika tiek izmantota daudzās nozarēs: ne tikai lauksaimniecībā, bet arī mežsaimniecībā, ceļu būvē, celtniecībā, kuģniecībā, loģistikā u.c. Taču lielākā intensitāte ir pavasaros un gada siltajā laikā, kad norit rosība uz lauka. Tāpēc apskate saimniecību tuvumā tiek rīkota no marta līdz sezonas otrajam aktīvajam posmam pirms rudens darbiem.

TAUPOT LAIKU, DER PLĀNOT

J.Linde piebilst, ka traktortehnikas apskate arī ārkārtējā situācijā saistībā ar koronavīrusa mazi-

nāšanu būs ierastajā kārtībā, bet stingri ievērojot Slimību profilakses un kontroles centra norādes. Lai taupītu laiku, tehnikas īpašnieki darba plānošanā aicināti izmantot interaktīvo karti, kas atrodama mājaslapā www.vtua.gov.lv sadaļā *Tehniskās apskates*. Tur ikviens var sameklēt atbilstošāko laiku un vietu.

Traktortehnikas un piekabju ikgadējās apskates grafiku var redzēt vai tabulas veidā lejupielādēt arī Latvijas atvērto datu portālā (www.data.gov.lv), tāpat pašvaldībā. Apskate iespējama arī individuāli citās darbīšanās, aģentūras darbinieku uzaicinot uz tehnikas atrašanās vietu. Tas laikus jāieplāno un jāpiesaka tuvākajā birojā. Jābūt līdzīgi derīgai atbilstošas kategorijas vadītāja apliecībai, tehnikas reģistrācijas apliecībai un OCTA polisei.

VTUA aicina laikus pieteikties arī augu aizsardzības līdzekļu lietošanas iekārtu pārbaudei. Ar prasībām var iepazīties sadaļā *Smidzinātāju pārbaudes*.

Ja laika apstākļi labi

Valstī pasludinātā ārkārtējā situācija lauksaimniekus pašlaik būtiski neietekmē, jo laika apstākļi lauku darbiem labvēlīgi.

Jaunkalnu saimniecībā lauku darbi norit, kā ierasts.

Gata Zonenberga arhīva foto

AUGI PASTEIGUŠIES

„Strādājam – kas cits mums atliek,” teic zemnieku saimniecības *Jaunkalni* īpašnieks Gatis Zonenbergs no Laidiem. „Gatavojam sēklu sējai, jau norit pirmā ziemāju miglošana. Lauki vēl slapji, bet pa ir nakti sals, un zeme piesalusi. No rīta četros izbraucam un kaisām *minerāļus*. Dažas vietniņas ir tādas slapjākas, bet ko-

pumā pirmo kārtu izdevies labi izdarīt.”

No ziemājiem *Jaunkalnos* lielākoties ir kvieši un rapsis. Pavasara salnas augus mazliet apskādējušas, taču, salīdzinot ar citiem gadiem, neprognozējamajos laika apstākļos sējumi izskatās ļoti labi. „Ziema bija silta, tikai tagad uznāca sals un augiem galus mazliet apsaldēja,” turpina zemnieks. „Turklāt siltās ziemas dēļ

graudi savā attīstības stadijā krietni pasteigušies. Mēs smejamies: ja tik strauji turpinās augt, tad pēc Jāņiem jau varēs kult. Agrāk sētajam rapsim jau izveidojušies ziedpumpuri. Ja būs silts un saulains laiks, tad ātri sāks ziedēt. Taču nav zināms, kāda būs vasara. Mūsdienās to vairs nevar paredzēt. Koronavīruss mūs ne-traucē, jo neatkarīgi no tā esam no cilvēku pulcēšanās vietām izolēti – sēžam katrs savā traktorā, strādājam katrs savā laukā.”

PAŠLAIK SLAUC MAZĀK

Atšķirībā no graudkopības, kurā ražas laiks vēl tikai priekšā, piena nozare ir apdraudētāka, jo daudz saražotā tiek eksportēts, savukārt pārstrādātā produkcija – importēta. SIA *Renda* vadītājs Jānis Daģis atzīst, ka saimniecība krīzi nejūt. „Šajā laikā vairums govju mums ir ciet, un piena pārprodukcijas nav. Fermā izpildām sanitārās prasības, ir pastiprināta dezinfekcija. Pavasaris ir agrs, tomēr zāle vēl nav saaugusi, lai govīs laistu ganībās.”

Renda slaukumu nodod kooperatīvam *Piena partneri*, tālāk tas tiek eksportēts uz Lietuvu. Iepirkuma cenas izmaiņas pašreiz neesot iespējams prognozēt.

Atbalsts mazajiem

Mazo lauksaimnieku atbalstam piešķirti četri miljoni eiro, tā pēc Zemkopības ministrijas ieteikuma apstiprinājis valdība.

Tā nolūks ir palielināt iespējas nozarē strādāt, motivēt iekļauties tirgū, stiprināt dzīvotspēju. Līdzfinansējumu varēs saņemt tad, ja pēc 2019. gada vienotā iesnieguma datiem lauksaimnieks atbilst šādām prasībām:

- deklarētās dzīvesvietas vai uzņēmuma juridiskā adrese ir ārpus republikas pilsētām;
- vienotā platību maksājuma vai mazo lauksaimnieku atbalstam uzrādīto hektāru skaits pērn nepārsniedza septiņus;
- tiešajiem maksājumiem noteiktā platība bija vismaz 0,3 ha ar laukaugiem, dārzeniem, augļu kokiem vai aramzemē sētajiem zālājiem, vai arī no 15. maija līdz 15. septembrim īpašumā bija lauksaimniecības dzīvnieki, kas ekvivalenti vismaz vienai liellopu vienībai.

Lauksaimnieciskā ražošana tiks vērtēta pēc šiem kritērijiem. Atbalstu piešķirs kā vienreizēju maksājumu, tas ir, kā papildinājumu Eiropas Savienības (ES) tiešajiem maksājumiem, un tad, ja šī summa par 2019. gadu bija vismaz 100 eiro, bet nepārsniedza 1200 eiro. Atbalsts būs 50% no ES tiešo maksājumu summas. Kopumā varēs saņemt ne vairāk par 1250 eiro, skaitot gan 2019. gada tiešo maksājumu, gan valsts atbalstu. Piemēram, ja mazā lauksaimnieka atbalsts ir 500 eiro, tad valsts atbalsts būs 50% jeb 250 eiro.

DĀRZA DARBI

No 27. marta līdz 3. aprīlim

Ārija Rudlapa,
agronome

Kustības svaigā gaisā ir ieteicamas un nav aizliegtas arī šajā divvainajā situācijā. Galvenais ir ievērot distanci, apspriežoties ar dārza kaimiņiem.

27., 28. marts. Augļu diena. Sēj stādiem tomātus, kas piemēroti audzēšanai atklātā laukā.

Apgriež un retina upeņu, jānogu un ērkšķogu krūmus.

29.–31. marts. Sakņu dienas. Stāda kokus un krūmus. Siltumnīcās sēj redīsus un burkānus, ja vieta atļauj. Apstrādā augsni vietās, kur tā pietiekami apžuvusi. Uzrušina virskārtu ziemas ķiploku un sīpolu dobēm.

1., 2. aprīlis. Ziedu dienas. Sēj vasaras puķes stādiem, piķē un pārstāda agrāk iesētās. Dobēs stāda atrainītes un mārupuķītes, kā arī ziedošus dekoratīvos krūmus.

Vāc ārstniecības augus.

3. aprīlis. Lapu diena. Siltumnīcās sēj salātus, dilles un citus garšaugus, dēstu audzēšanai – puravus un kāpostus. Piķē un pārstāda agrāk iesētus garšaugus un dekoratīvos augus ar krāšņu lapojumu. Stāda kokus un krūmus. Sausās vietās sēj zālājus, dobēs – skābenes. Vēl var paspēt iesēt un no sēklas izaudzēt stādus rabarberiem. Aprūpē telpaugus: laista, mēslo, nomazgā lapas un pārstāda, ja nepieciešams.

VESELĪBAI

Baktērijas uz viedtālruņa

Laikā, kad Covid-19 skāris arī Latviju, īpaši aktuāls kļuvis jautājums par neitrumiem un baktērijām. Tās paliek arī uz viedtālruņa virsmas.

Svarīgi notīrīt korpusu un vāciņu. Vāciņiem, kas izgatavoti no tādiem droši mazgājamiem materiāliem kā plastmasa vai silikons, pietiks ar ziepēm un rūpīgu noskalošanu siltā ūdenī. Taču, ja tas ir no ādas vai citiem materiāliem, jāizmanto atbilstoši

tīrīšanas līdzekļi.

Savukārt ekrāna un tālruņa korpusa tīrībai noderēs ekrāniem paredzētās mitrās salvetes vai mikrošķiedras lupatiņas, kā arī specializēti līdzekļi. Nevajag lietot sadzīves ķīmiju. Ieteicamas datorvirsmām domātās mitrās salvetes, bet ekrānu nevajag slaucīt ar papīra dvieļiem vai sūkliem. Jāuzmanās, lai mitrums neieklūst tālruņa atverēs: skaļruņos vai mikrofonā.

Ārvalstu zinātnieku pētījumi rāda, ka Covid-19 uz tādām virsmām kā stikls, metāls un plastmasa var izdzīvot no divām līdz pat deviņām stundām, tādēļ telefona dezinfekcija ir svarīga.

Jāpatur prātā arī tālruņa iezes, kurās mēdz sakrāties putekļi un citi neitrumi. Lai tās iztīrītu, noderēs vates kociņi, ar kuriem var viegli iztīrīt spraugas starp skaļruņiem, austiņu un citas iezes.

Cienījamie klienti – redakcijas abonenti un reklāmdevēji

Sākot ar pirmdien, 30. martu, uz nenoteiktu laiku reklāmas nodaļa apmeklētājus klātienē apkalpos PIRMDIENĀS un CETURTDIENĀS no 9.00 līdz 16.00.

Attālināti varat sazināties e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv, pa tālruni 63324881.

Kurzemnieku var abonēt pasta mājas lapā www.abone.pasts.lv, sludinājumus Kurzemniekā var ievietot, izmantojot portālu 307.lv Kurzemnieka redakcija

Kuldīgas novada pašvaldība (90000035590)
izsludina konkursu uz vakanto

Vārmes pagasta pārvaldes vadītāja amatu.

Prasības

- Augstākā izglītība vai pretendents studē kādā no augstākām izglītības iestādēm.
- Vēlama darba pieredze pašvaldības iestādē, pašvaldībā vai tās struktūrvienībā vadībā.
- Stratēģiskās plānošanas spējas.
- Vadītprasmes, labas organizatora spējas, komunikācijas un sadarbības prasmes.
- Zināt spēkā esošos ārējos un iekšējos normatīvos aktus savā kompetences jomā.
- Prasme strādāt ar datoru – Word, Excel un citu biroja tehniku.
- B kategorijas autovadītāja tiesības.

Konkursa pretendentiem jāiesniedz:

1. motivācijas vēstule;
2. īss dzīves un darba gaitu pārstāsts (CV);
3. izglītību un kvalifikāciju apliecinošu dokumentu kopijas;
4. rekomendācijas un ieteikuma vēstules (vēlamas).

Mēnešalga 1082,00 eiro pirms nodokļu nomaksas.

Pieteikšanās termiņš līdz 2020. gada 9. aprīlim.

Dokumentus lūdzam iesniegt Kuldīgas novada pašvaldības apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas centrā (Baznīcas ielā 1, Kuldīgā) vai elektroniski e-pastā: dome@kuldiga.lv līdz 2020. gada 9. aprīļa 14.00. Informācija pa tālr. 63320216.

APSVEIKUMS

Ko man dod kurpes, kas būs,
ja esmu sniegā un bass?

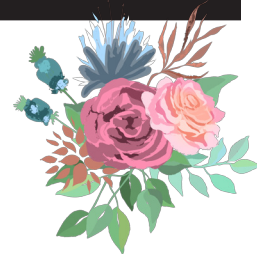
Nākotne pametīs mūs.

Tagadnes pastalās
stāvu un priecājos,
spēlējos ar saviem bērniem:
ne tie-nākošie,
ne tie-pērnie.

/I.Ziedonis./

Sveicam omu AUSTRU BARVICKU 90 gadu jubilejā!

Sveic vedekla, mazbērni un mazmazbērni

DAŽĀDI

AUTOSKOLA Kuldīgā rīko A, B, BE, C, CE, 95. koda kursus. Tālr. 29194359.

Veic **CELTNIECĪBAS** darbus mājām un dzīvokļiem. Tālr. 22145256.

Siltinām mājas ar **EKOVATI**, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Plīts, sildmūru, apaļo podiņu, krāšņu **MŪRNIKS-RESTAURĒTĀJS**. Tālr. 25867194.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Automatizēts pārvietojamais **GATERIS**. Tālr. 22186086.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Trūdēti **KŪTSMĒSLI**. Lai labi aug! Tālr. 29590704.

VAJADŽĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) – hidrauliskā **LENTZĀGA OPERATORS**. Alga, sākot no 800 eiro. Tālr. 29568025.

Kautuve SIA *Lāses AM* (41201007493) aicina darbā **LOPU KĀVĒJUS** (liellopu un cūku kaušanai). Darbinieks nodarbināts darba dienās. Apmāca uz vietas. Samaksa pēc padarītā, sākot no 700 eiro. CV sūtīt e-pastā: lases@inbox.lv, tālr. 29353243.

SIA *Gabriēla* (49002001356) piedāvā darbu **KONDITORAM** un konditora **PALĪGAM** veikalā *Citro* Kuldīgā, Mucenieku ielā 26. Alga konditoram 700 eiro, palīgam 550 eiro. Pieteikties pa tālr. 22488915.

Z/s *Kalna-Mikas* (46101000511) – **SLAUCĒJA** un **TRAKTORISTS** ar pieredzi. Darbs maiņās. Alga, sākot no 600 EUR. Tālr. 29332199.

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

Būvuzņēmējs SIA *Saldus ceļinieks* informē,

ka atsākot būvdarbus objektā *L.Paegles ielas posma no Dzirnauvas ielas līdz Raiņa ielai, Mucenieku ielas posma no Dzirnauvas ielas līdz Jelgavas ielai, Skrundas ielas krustojumā ar Jelgavas ielu, Jelgavas ielas posma no Mucenieku ielas līdz Ganību ielai un Graudu ielas posma no Jelgavas ielas līdz Ganību ielas aplim rekonstrukcija Kuldīgā* tiks ierobežota vai mainīta satiksmes organizācija. Lūdzam ievērot jaunās satiksmes organizācijas shēmas un ieplānot papildu laiku būvniecības posmu caurbraukšanai.

KURZEMNIEKU

aprīlim vēl var abonēt:

līdz 29. martam www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu) līdz ŠODIENAI

- pastā (aicinām sekot līdzi izmaiņām par darbību),
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

PĀRDOD

DILSTOŠĀS DAĻAS visu veidu arkliem, diskliem, kultivatoriem, dzīļirdinātājiem un veltniem (*Kverneland, UNIA, Vogel&Noot, Lemken, Kuhn, Fiskars, Overum* u.c.). Droša piegāde visā Latvijā ar *Venipak*, Latvijas pasta starpniecību. Tālr. 29349640.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļuziju piedāvājums. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksis-tēmas no ražotāja. Cena no 5,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Sestdien, 28. martā, Kuldīgas tirgū pārdos **AUGĻU KOKU** un **OGULĀJU** stādus. Tālr. 29824750.

Lopbarības **KARTUPEĻUS** par 0,08 EUR/kg, min. daudz. 500 kg; nestandarta burkānus par 0,15 EUR/kg, min. daudz. 200 kg; kāpostus par 0,30 EUR/kg, min. daudz. 100 kg; dažādu šķirņu sēklas lieluma kartupeļus ar piegādi. Tālr. 24824845.

Sertificētu **KARTUPEĻU** sēklu 'Riviera', 'Laura', 'Madeira' u.c. Cena 0,40 EUR + PVN. Iespējama piegāde. Tālr. 29432458.

Dažādus **GRAUDUS**. Tālr. 29568938.

GRAUDUS un **MILTUS** ar piegādi. Tālr. 28317460.

Pārdod **JAUNPUTNUS**. Tālr. 25508665.

Smuki **GAIĻI** meklē jaunu ganāmpulku. Tālr. 29900761.

PĒRK

AUTOMAŠINAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

GAZ 69, UAZ 469. Tālr. 29209809.

SIA PRIEDES AG pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA Lateira pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

OZOLU, osi. Tālr. 29985088, 22186086.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 26760065.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**, skaldītu malku, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Piegādā. Tālr. 29428876.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 20396500.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 27811870.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Pārdod **KŪTSMĒSLUS** svaigus un trūdējušus maisos ar piegādi. Maiss 3 eiro. Tālr. 26518070.

KŪTSMĒSLUS (zirgu, govju), kūdru, melnzemi 50 l maisos vai 1000 l kravās. Tālr. 25965081.

Kautuve **SIA Lāses AM** Kurzemē pērk kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS**. Ir piemaksas BIO liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA Valinda – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

 SIA Kurzemes Gaļsaime – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Juvelieru darbnīca pērk **DZINTARU** un tā izstrādājumus. Tālr. 20323336.

LĪDZJŪTĪBAS

*Skaistākos ziedus tev noplūktu dārzā,
Mīļākos vārdus tev sacītu vēl,
Ja tu šai vakarā, klusā un vēlā,
Atnāktu vēl ar mums parunāt.*

/Ā.Elksne./

Klusus mierinājuma vārdus izsakām Ilzei Klints, tēti aizsaulē aizvadot. Tavi kolēģi Kuldīgas Centra vidusskolā

/T.dz./

*Lūgšim tavai dvēselītei
Debesceļā mieru gūt,
Lai ar tevi zvaigznes starā
Varam domās kopā būt.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām dziļu līdzjūtību tuviniekiem, no AIJAS EIDAS atvadoties. **SIA Kuldīgas siltumtīkli** kolektīvs

*Dieviņš deva, zeme nēma,
Zeme visu nepaņēma.
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Lijai ar ģimeni, ARNOLDU mūžībā pavadot. Bijušās Kurzemes VCS kolēģes

*Jau atkal viena zvaigzne
Tur augšā šonakt dziest.
Sirds, visu atdevusi,
Beidz priecāties, beidz ciest.*

/A.Štrauss./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, ILMĀRU ZONBERGU aizsaulē aizvadot. Laidu pagasta pārvalde

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sandrim Zonbergam, tēvu mūžībā pavadot. **SIA KULDĪGAS ŪDENS** kolektīvs

*Nu klusums ir ienācis mājā,
Vien dvēsele vēl tajā kavējas.
Ak, neraudiet, nu neraudiet –
Man jāiet tur, kur mani gaida.*

/Ā.Elksne./

Mūsu sirsnīgākā līdzjūtība Ingunai Zonbergai, tēti smilšu kalniņā izvadot. **SIA 66 North Baltic** Aizputes filiāles kolektīvs

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ingunai ar ģimeni, tēti, zaudējot. **PMLP Kuldīgas nodaļa**

*Klusa paliek tēva sēta,
Klusa tēva istabiņa.
Nav vairs tēva mīļo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.*

/P.Priede./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zigmāram Zonbergam, tēti mūžībā pavadot. **IMA Autoserviss** kolektīvs

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujiņa./

Skumju brīdī esam kopā ar Sarmīti, vīru ILMĀRU ZONBERGU mūžībā pavadot. Sermites bibliotēkas lasītāju klubīšs

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzām sirdis sāp.*

/O.Skuja./

Izsakām līdzjūtību Ingunai ar ģimeni, tēti, vīru un opi zaudējot. Laidu amatiertheātris

*Uz spārnēm dzērves nes jau pavasari,
Un pasaulē jau vizbulītes zied.
Un ir tik skumji, ir tik ļoti skumji,
Kad tieši tagad tev bij jāaiziet.*

/J.Ziemeļnieks./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, no ZIEDOŅA ĀBOLIŅA atvadoties. Velta, Unita, Aldis ar ģimenēm

*Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.*

/J.Silazars./

Visdziļākā līdzjūtība Ingridai, brāli ZIEDONI ĀBOLIŅU smilšu kalniņā pavadot. Radinieki

*Akmens kalns nav sašķeļams,
Debesjums nav atvāzams,
Zelta gaismu neieliet
Dvēselēs, kad saule riet.*

/K.Krūza./

Izsakām līdzjūtību Ilzei Briedei, tēvu mūžībā pavadot. **PMLP kolektīvs**

*Un atmiņas ziedēs ap viņu
Balts kā ābeles.*

/Ā.Elksne./

Izīt, esam kopā ar tevi, tēti zaudējot. **PMLP Kuldīgas nodaļa**

*Bet sirds siltums paliks,
Paliks vēl aiz tevis,
Un atmiņas kā maza saule degs.*

/P.Priede./

Visdziļākā līdzjūtība IMANTA BARDANOVSKA māsas un dēla ģimenēm, viņu mūžībā pavadot. Mazo ģimene

*Mīļš cilvēks aizgājis uz klusēšanas pusi.
Viss aizgājis, kas izdzīvots un bijis,
Vien paliek atmiņas ar mīlestības vārdiem.*

Nu dvēselīte debesīs sev jaunu ligzdu vij.

/J.Jaunsudrabiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aigai ar ģimeni, mūsu ilggadīgo kolēģi RITU VILCIŅU mūžībā pavadot. Bijušie kolēģi

*Tā gaisma, ko izstaro svece,
Tas gaišums, kas liesmiņā plīvo,
Tas izplēn un pazūd, un gaists,
Bet gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Valentīnai Eglītei, mammu zaudējot. Iedzīvotāji Ziedu ielā 3

*No sejas vējš dzen rūgtu lāsi,
Mums atkal piešķūst vienas dzērves kāst.*

/M.Zālīte./

Skumju brīdī esam kopā ar tuviniekiem, no BRONISLAVAS atvadoties. Ceturtās sekcijas kaimiņi Dzintaru ielā 9

+

Mūžībā devusies
RITA VILCIŅA
(27.07.1942. – 18.03.2020.).
Izvadīšana otrdien, 31. martā,
13.00 no vecās Kalnu kapu kapli-
čas uz Kalnu kapiem.
Meita ar ģimeni

+

Skumjās paziņojam,
ka 24. martā mūžībā devies
ILMĀRS ZONBERGS
(16.12.1953. – 24.03.2020.).
Izvadīšana sestdien, 28. martā,
16.00 no Laidu kapiem.
Piederīgjie

PĒRKAM

* **Augošu koku cirsma**
un **sortimentus pie ceļa;**

* **Papīrmalku ostās:**
(Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

MEKLĒ DARBU

ŠOFERIS ar savu transportu – refrīžeratora *busiņu*. Tālr. 24824845.

PĀRDOD
viegli uzstādāmas
SILTUMNĪCAS:

2 x 3 m – 140 EUR

3 x 4 m – 180 EUR

3 x 6 m – 220 EUR

3 x 8 m – 265 EUR

Ar izturīgu armēto plēvi. Piedāvājam arī polikarbonāta siltumnīcas. Aizvedīsim.

T. 27848667.

SIA LATEIRA

**pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

• **Palīdz noformēt dokumentus,**
• **veic cirsma iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.**
Tālr. 63428509, 27020562,
29997742, fakss 63428523,
e-pasts: info@lateira.lv.

VĀRDADIENAS

No 28. marta līdz 4. aprīlim
 28. Gunta (5800), Ginta (1555), Gunda (196)
 29. Aldonis (168), Agija (528)
 30. Nanija (68), Ilgmārs (74)
 31. Gvido (1175), Atvars (194)
 1. Dagnis (402), Dagne (81)
 2. Irmgarde (11)
 3. Daira (487), Dairis (853), Daiva (121), Daivis (22)
 4. Valda (2054), Herta (234), Ārvalda (-), Ārvaldis (4), Ārvaldis (10)
Populārākie: Gunta un Gvido.

Nācis no leišu puses

Ginta Elksne, kopā ar vīru saimnieko Kurmāles *Smilškalnos* un audzina četrus bērnus:
 – Vārds esot dots par godu tēta draugam Gintam. Tas ir gana rets, un nevaru teikt, ka man vienmēr šķitīs ideāls. Īpaši bērniībā mēdzu domāt, kāpēc man tāds dots. Šķita smagnējs un pārāk atšķirīgs no vienaudžu populārajiem vārdiem. Tagad cenšos uz savējo raudzīties citādāk: uzskatīt to ja ne gluži par unikālu, tad tomēr par īpašu. Cenšos vecāku izvēli pieņemt un ar savu vārdu labi sadzīvot. Varbūt pat lepoties. Zinu, ka saknes meklējamas lietuviešu valodā – *gintaras* ir dzintars. Problēmu vārda dēļ nekad nav bijis, jo izķēmošanai, saīsināšanai vai pārveidošanai tas nepadodas. Vārdadienu parasti svinam šaurākā vai plašākā lokā, arī šajā sestdienā cepsim mājās pīrāgus.

JOKI

– Vai obligāti jāskuj kājas, nēsājot šortus?
 – Nav obligāti tās skūt šortu nēsāšanas laikā, to var izdarīt arī pirms tam.

 – Dārgais, kas zvanīja?
 – Kaut kāds vīrietis, laikam sinoptiķis...
 – Kāpēc tev tā šķiet?
 – Viņš uzdeva divainu jautājumu: „Nu, ko, saulīt, vai apvārsnis ir tīrs?”

MEŽA ĪPAŠNIEKIEM!

Turpinoties mežizstrādei nelabvēlīgiem laika apstākļiem, daudzi pircēji mežus vēlas iegādāties ar atlikto maksājumu. Neskatoties uz to, vai mežizstrādi ir iespējams uzsākt uzreiz vai pēc pusgada, Stiga RM piedāvā veikt samaksu par mežu vai cirsmu jau līguma slēgšanas dienā. Stiga RM ir bērza saplākšņa ražotājs un kā tiešais pārstrādātājs piedāvās jums augstāko cenu, īpaši par bērza cirsmām. Vairāk informācijas pa tālruniem **26663307, 28660202** vai rakstot uz e-pastu: birojs@stigarm.lv

Stiga RM nesola, bet dara!

STIGA RM
meža spēks

KURZEMES RADIO

UZGRIEZ SAVU PERSONĪBU!

ANDRIS GRĪNVALDS **IEVA DZENE** **DACE BLATHENA** **KĀRLIS NEIMANIS**

LATVIJAS FINIERIS
AKCIJU SABIEDRĪBA

Bērza finierkluču iepirkšanas cenas
 koklaukumā *Kuldīga*, Kuldīgā, Ganību ielā 12,
 (cenas ir informatīvas) www.finieris.lv Tāl. 29126139.

Sortiments	Lobīšanas cilindru diametru grupas, cm	Nominālgarums, cena, EUR/m ³	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierkluči	14 – 15,9	30	30
	16 - 17,9	50	55
	18 - 20,9	65	70
	21 - 24,9	70	75
	25 - 29,9	75	80
	30 - 39,9	75	80
	> 40	70	75
E šķiras finierkluči	21 - 24,9	100	105
	25 - 29,9	115	120
	30 - 39,9	115	120
	> 40	110	115
Brākēts papīrmalkā	6 - 70	20	
Neatbilstošs	visas	15	
Ar metāla ieslēgumiem	visas	10	

Pērkam meža īpašumus:
 tālr. 28600122, e-pasts: lfmezs@finieris.lv

MARTA ERUDĪTS

Cik preses izdevumu piedalījās akcijā *Latviešu valodas kvalitāte periodiskajā presē?*

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemieka* numuriem un līdz 30. marta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv

Atbilde. *Latvijas būvniecības Gada balva* tika piešķirta desmit kategorijās.
Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Rasma Stepe, Lilija Baukše, Gunta Folkmane, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Maija Viļuma, Indra Grandava, Daina Gerente, Gunta Grundmane, Daina Brūkle.

LAIKA PROGNOZE

Pēc sestdienas atgriezies dzestrums

Šonedēļ ik dienu kļuva par grādu vai diviem siltāk, bet no svētdienas gaisa temperatūra atkal pazemināsies, jo Latvijā ieplūdis aukstuma vilnis, liecina prognozes.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra prognozes vietnē www.meteo.lv rāda, ka sestdienas rīts Kurzemes vidienē vēl būs vēss, jo no nakts saglabāsies dzestrums. Taču dienas vidū gaiss iesils līdz +13. Pie jūras gan ne tik ļoti, jo valdošie dienvidu un dienvidrietumu vēji (līdz 11 m/sek.) pūtīs vēsumu, tāpēc tiem, kuri nodomājuši doties uz piekrasti, jāņem līdzi biežākas jakas. Savukārt vakarpusē arī Viduskurzemē termometra stabiņš strauji kritīs, un naktī var būt ap nulli. Svētdien Latviju šķērsos aukstā atmosfēras fronte, pavasara sauli aizklās vairāk mākoņu, pūtīs ziemeļi, gaisa temperatūra nepārsniegs +3 grādus. Pretstatā ziemeļiem, kad Latgalē bija aukstāk, tagad tur vēl brīdi pieturēsies līdz +10 grādiem.

Naktī uz pirmdienas Saldus un Stendes meteoroloģiskā stacija prognozē līdz –4 grādiem, uz rīta pusi un dienā pat sniegu. Kaut arī saule pamanīsies izlīst no mākoņiem un ziemeļi pirmdienas vakarā nomainīs rietumvēji, bet pēc tam dienvidrietenis, arī nākamās nedēļas sākumā laiks būs auksts, naktīs atgriezies sals līdz –5 grādiem, bet dienās temperatūra sasniegs ne vairāk par +6. Trešdien gaidāms lietus, dažviet arī slapjš sniegs.

Komentējot laika prognozes, Toms Bricis atzīst, ka turpmāk tās var būt neprecīzas un tam var būt saistība ar saslimšanu Covid-19. Vīrusa izplatības dēļ ievērojami samazinājusies aviosatiksmes. Kā ziņo Eiropas Vidēja mēroga prognožu centrs un Vācijas meteoroloģiskais dienests, meteoroloģisko datu daudzums ievērojami kritīs, jo vairs netiek saņemti mērījumi no lidmašīnām. Šie dati ir ļoti būtiski, lai prognozētu precīzāk. Kopš marta Eiropā to apjoms samazinājies par 65%, bet pasaulē par 45%. Daļu no samazinātās aviosatiksmes radītā iztrūkuma gan var kompensēt ar satelīta mērījumiem.